

T CAR LEMLERDE TA INIR REHN NDE REH N VEREN N REH N KONUSU ÜZER NDEK TASARRUFLARI

THE PLEDGORÖS AUTHORITY TO DISPOSE THE PLEDGED CHATTEL AND ITS CONSEQUENCES IN COMMERCIAL TRANSACTIONS

Merve ÜREM ÇET NEL*

 <https://doi.org/10.21492/inuhfd.531717>

Makale Bilgi

Gönderilme: 24/02/2019
Kabul: 22/07/2019

Anahtar Kelimeler

Teminat Hukuku,
Rehin Hakk.,
Ta ,n,r Rehni,
Ticari lemlerde
Ta ,n,r Rehni,
Rehin Veren,
Rehin Verenin
Tasarruflar.,

Article Info

Received: 24/02/2019
Accepted: 22/07/2019

Keywords

Law of Security,
Pledge,
Pledge of Chattels,
Pledge of Chattel in
Commercial
Transactions,
Pledgor,
The Pledgorös
Authority to Dispose
the Pledged Chattel.

Özet

Türk Medeni Kanunu'nda ta ,n,r rehni kurulu u bak,m,ndan rehne konu ta ,n,r,n rehin alacakl,s,na teslimi kabul edilmi oldu undan (TMK m. 939-949) rehin konusunun rehin alacakl,s,na tesliminden yaln,zca istisnai hallerde vazgeçilebilir (TMK m. 939/I, 940, 970). Türk Medeni Kanunu'nun kabul etti i teslim ba l, ta ,n,r rehni sonuc olarak, rehne konu ta ,n,r,n rehin verenin hâkimiyetinde kalmas, ve onun taraf,ndan kullan,lmas, yasakt,r. Aksi durum, rehin hakk,n,n do mamas,na yol açar (TMK m. 939/III). Rehin verenin rehne konu ta ,n,r,ndan faydalanamamas,, özellikle ticaret hayat,nda teslim ba l, ta ,n,r rehni teminat arac, olarak tercih edilmesinin önünde s,kça engel olu turmaktad,r. te rehin verenin rehin hakk,n,n kurulmas, sonras, rehin konusu ta ,n,r, kullanmaya devam etmesi ve rehne konu borcu ödemek için gerekli finansman, bu yolla sa lamas, ihtiyac,n, kanun koyucu da görmü tür. Türk Medeni Kanunu'nun teslimsiz sicilli ta ,n,r rehni ile kin TMK m. 940, 970 düzenlemeleri d, ,nda ilk olarak 1447 say,l, Ticari letme Rehni Kanunu ile ve bu Kanunun yürürlükten kalkmas,n,n ard,ndan 6750 say,l, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu ile yeni bir teslimsiz sicilli ta ,n,r rehni düzenlemi tir. Çal, mam,zda 6750 say,l, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu'nda yap,lan son de i iklikler ve bu de i iklikler çerçevesinde rehin verenin sahip oldu u haklardan bir bölümü, a ,rl,kl, olarak rehin verenin rehinli mal üzerinde tasarruf yetkisi ve sonuçlar, Türk E ya Hukuku ile ba lant,l, olarak ele al,nacakt,r.

Abstract

Since the possession of a pledged chattel is required to be transferred to the pledgor for the purpose of establishment of pledge over chattel under Turkish Civil Code (Article 939-949 of the TCC), the rule requiring the delivery of the chattel in pledge to the pledge can be abandoned in exceptional circumstances only (Article 939/I, 940, 970 of the TCC). As a result of the fact that Turkish Civil Code required the transfer of possession for pledge of chattels, the chattel in pledge cannot stay under the pledgorös domination and such chattel in pledge cannot be used by the pledgor. Failure to comply with this rule would lead to non-creation of the pledge (Article 939/III of the TCC). The pledgorös inability to benefit from the pledged chattel has been a common obstacle for the use of pledge of chattel subject to transfer of possession especially in commercial transactions. In this respect, the legislator has also accepted the necessity of the pledgorös use of the pledged chattel after the establishment of pledge as well as obtaining the required financing in order to repay the debt that is secured by the pledge. In addition to articles 940 and 979 of the TCC relating to pledge of chattels under a registry and without transfer of possession, firstly the Commercial Enterprise Pledge Law numbered 1447 and after its abolishment, the Law numbered 6750 on Pledge of Chattel in Commercial Transactions have set out a new legal regime relating to pledge of chattel under a registry and without transfer of possession. In our study, the latest amendments to the Law numbered 6750 on Pledge of Chattel in Commercial Transactions and the pledgorös rights under these amendments will be analyse with a particular focus on the pledgorös authority to dispose the pledged chattel and its consequences under Turkish Property Law.

* Dr. Ar . Gör., stanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk ABD. ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4710-6545>
(e-mail: mrvurem@yahoo.com).

I. G R

Gerek büyük ölçekli gerekse küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOB) ticari faaliyetlerini sorunsuz ve kesintisiz olarak devam ettirilebilmeleri, ihtiyaç duyulan finansman, hız ve kolay yoldan temin edilmesinden geçmektedir. Finansman ihtiyacı, çoğu zaman işletme ortakları, banka, kredi kuruluşları, bankalar, kurumlardan karşılanmaktadır. Kuşkusuz büyük meblağlı kredilerin temini, gösterilecek teminatın büyüklüğü ve sağladığı güvenceye bağlıdır¹. Öyle ki işletmeler, ayni teminat göstererek veya işletmenin bünyesinde var olan taşınır veya taşınmazlar üzerinde aynı teminat vererek kredi verenin istediği güvenceyi sağlamaktadır. Fakat kredi temini için Türk Medeni Kanununun (TMK) teslim bağlı, taşınır rehni hükümleri çerçevesinde taşınır üzerinde rehin verilmesi, rehin verilen maldan ayrılmaması, gerektirdiğinden çoğu zaman rehin veren ticari açıdan güç duruma düşmektedir. Ticari hayatta finansmana erişimde yaşanan zorluk karşısında ve Türk Medeni Kanununun rehnedilmek istenen eşyanın zilyetlinin alacaklıya devrine bağlı olan taşınır rehni düzenlemesi (TMK m. 939-949) sonucu kanun koyucu mevcut taşınır malvarlığına, teminat göstermenin güçlü önünü görmüş ve Türk Medeni Kanununun teslimsiz sicilli taşınır rehnine ilişkin istisna hükümleri (TMK m. 940, 970) dışında, ayrı bir kanunla teslimsiz sicilli taşınır rehnini düzenlemiştir. İlk olarak mülga 1447 sayılı Ticari İşletme Rehni Kanununda (TRK) ve daha sonra 01/01/2017 tarihinde yürürlüğe giren 6750 sayılı Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanununda (TTRK) düzenlenen teslimsiz sicilli taşınır rehni ile özellikle KOB'lerin rekabet gücünün artırılması, hedeflenmiştir (TTRK m. 1/D)². İşletmenin mevcut taşınır malvarlığına, veya işletmenin tamamı üzerinde rehin konusunun rehin alacaklısına teslimi gerekmeksizin rehin hakkı tesisini sağlayan teslimsiz sicilli taşınır rehni kurularak ayrıca gerekli finansal desteği sağlayan kolaylaştırmaları istenmiştir³.

Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanunu uygulamasında kanun düzenlemesi ve hükümlerin yorumundan kaynaklanan aksaklıklar üzerine 15/02/2018 tarihli ve 7099 sayılı Kanunla Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanununda ve 22/05/2018 tarihli Yönetmelikle 31/12/2016 tarihli ve 29935 sayılı Ticari İşletmelerde Rehni Hakkında Kurulması ve Temerrüt Sonrası Haklarının Kullanılması Hakkında Yönetmelikte⁴ (Kurulma Yönetmeliği) bazı önemli değişiklikler yapılmış ve uygulanması için bu çalınmaların hazırlanması gerekmektedir.

Çalışmanın amacı, kanun ve ilgili yönetmelik değişiklikleri sonucunda 6750 sayılı Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanunu uyarınca kurulacak teslimsiz sicilli taşınır rehni üzerinde rehin veren tasarrufların ve bunun etkilerini Türk Eyalet Hukuku bakımından tespit etmektir. Ayrıca kanun koyucunun Türk Medeni Kanununun teslim bağlı, taşınır rehni uygulamasından ayrılarak ayrı bir kanunla düzenlediği teslimsiz sicilli rehni uygulamasındaki ihtiyaca karşılık vermeye uygun olup olmadığı, sorusu konumuzla sınırlı olarak cevaplanmaya çalışılacaktır⁵.

II. REHİN VERENİN TAŞINIRI KULLANMA YETKİSİ VE ZİLYETLİKTEN DOĞAN SONUÇLAR

Ticari işletmelerde taşınır rehni esaslı devlinin rehin verenin rehne konusu taşınırın zilyetlini rehin alan devretmeksizin elinde bulundurmaya devam etmesi ve taşınırın kullanmak suretiyle rehinle teminat altına alınan borcu ödemek için gereken maddi güce erişmesi ile yerine

¹ ERDEM, H. Ercüment: Ticari İşletme Rehni Güncel Sorunlar, Bankacılar Dergisi, Sayı 76, İstanbul 2011, s. 42.

² Genel gerekçe için bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss418.pdf>. (Erişim Tarihi: 15.02.2019).

³ Sviçre'de yeni oluşturulacak bir ulusal sicil ile rehin veren açısından güçlü ön ortadan kaldırılabilirliği ve yine rehin alacaklısının rehne konu malın muhafaza külfetinden kurtarılabilirliği yönünde bkz. GRAHAM-SIEGENTHALER, Barbara: 100 Jahre Schweizerisches ZGB, 80 Jahre Türkisches ZGB, Peter BREITSCHMID/Tugrul ANSAY (Hrsg.), Sachenrecht: Prinzipien des Sachenrechts und Kreditsicherung durch dingliche Rechte, Berliner Wiss.-Verl., Berlin 2008, s. 100 vd.

⁴ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/12/20161231M3-9.htm>.

⁵ Her ne kadar Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanununun hazırlanması amacıyla UNCITRAL Model Kanununun (UNCITRAL Model Law on Secured Transactions) hükümlerinden esinlenildiği düşünülebilirse de kapsam itibarıyla çalışmamızda Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanunu-Model Kanun karşılaştırılması yapılmayacaktır. Teminat İşlemleri Hakkında Model Kanunun tam metni için bkz.

http://www.uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/security/2016Model_secured.html. (Erişim Tarihi: 15.02.2019). Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanunu-Model Kanun karşılaştırılması için bkz. T. MAMMO LU, Başak: Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanunu Üzerine Bir İnceleme, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırmalar, Enstitüsü, Ankara 2017; HAMAMCIO LU, Esra/KARAMANLIO LU, Argun: 6750 Sayılı Ticari İşletmelerde Taşınır Rehni Kanununa İlişkin Bazı Tespitler, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı: Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kuruluşunun 20. Yılı, Armağanı, Cilt 2, İstanbul 2016, s. 95-138.

getirmektedir.

T TRK m. 12/I uyarınca, taraflar hak ve yükümlülüklerini Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni Kanununa aykır, olmayacak şekilde sözleşme ile belirleyeceklerdir.

Kanun koyucu rehlinli taahhüt, kullanma hakkı, yan, sıra rehin veren hakkı,nda rehlinli taahhüt, n de erini koruma, de er dü ürücü davran, larda bulunmama yükümlülüğü öngörmü tür (T TRK m. 12/II)⁶. Ek olarak, rehin verenin güvence miktarı, azaltılabilir, mahiyette tasarruflar, varsa, rehlinli alacaklı, n, n rehin verenden tazminat talep edebileceği (T TRK m. 12/V); rehin verenin rehlinli taahhüt, n, kanuna aykır, olarak kullanması, halinde ise adli para cezası, uygulanabilir, (T TRK m. 16/I, c) düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemeler doğrultusunda rehin verenin rehlinli taahhüt, n türüne göre ve taahhüt, n özgülendiği amaç doğrultusunda kullanılabilir, halinde Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni Kanununa uygun bir kullanım, dan bahsedilecektir⁷. Rehlinli taahhüt, n kullanım, ile kazanç sağlama amaçlı, aynen taahhüt, n de erini ve hatta varlıklar, n, tehlikeye düştürülen rehin verenin davranışları, ise, kanunda sayılan yaptırımlara tabi olacaktır.

Zilyetlik açısından bakıldığında ise Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni Kanununa göre kurulacak rehlinle bir tür menkul ipoteği (Möbilyarhypothek, Registerpfandrecht, Fahrnisverschreibung) yaratılmakta, rehin veren mal, kullanmaya devam etmektedir. Dolayısıyla rehin veren zilyetli koruyucu hükümlerden yararlanabilecektir.⁸ Bu bağlamda rehin veren zilyetli ine yönelik her türlü gasp ve saldırı, kuvvet kullanılarak defedebilir (TMK m. 981), rehlinli taahhüt, n, gasbedene karşı, geri verme davası, açılabilir (TMK m. 982) veya saldırı, n, n sona erdirilmesini dava edebilir (TMK m. 983) ya da sayılan savunma ve dava hakları, d, nda uyarınca, zararları, n tazminini talep edebilir (TMK m. 983).

III. REHİN VERENİN REHNE KONUSU TA AHHÜT ÜZERİNDE TASARRUFLARI VE BU TASARRUFLARIN SONUÇLARI

Rehin ilisi kisinin tarafları, olarak rehin veren ile rehlinli alacaklı, arasındaki mülkiyet-rehin hakkı, ilisi kisinin tespiti, tarafları, n hak ve yükümlülüklerinin tespitinde büyük önem taşır. Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni Kanunu çerçevesinde kurulacak taahhüt, n rehlinde mülkiyet hakkı, sahibi rehin veren taahhüt, n, kullanmaya devam etmekte olup sırasıyla, aynı hak sahibi rehlinli alacaklı, n, n rehin konusu taahhüt, n, kullanma yetkisi bulunmamaktadır. Rehlinli alacaklı, n, n yetkisi rehne konu borcun ödenmemesi hâlinde üzerinde rehin hakkı, kurulmuş taahhüt, n, n icra vasıtasıyla satılmaya, talep ile sırasıyla, dır⁹. Eşinin satılmaya, ile rehlinli alacaklı, bir tür tasarruf yetkisi kullanılmı olur. Fakat buradan rehne konu eş üzerinde tasarruf yetkisinin tamamen rehin verenden alınması, rehlinli alacaklı, ya verildiği sonucu çökertilmemelidir.

Teslimsiz sicilli taahhüt, n rehlinin bir türü olarak ticari İlemlerde taahhüt, n rehlinde rehin verenin rehin konusu taahhüt, n/i letmeye dâhil unsurları, kullanmaya devam ederek ticari faaliyetlerini sürdürmesi esas olup kural olarak rehin veren bu amaç doğrultusunda rehne konu taahhüt, n üzerinde tasarrufta bulunabilir ve bulunabilmelidir. Eş deyile kurulacak rehin hakkı, rehin verenin taahhüt, n üzerinde tasarrufta bulunması, na engel değildir¹⁰. T TRK m. 12/VI hükmünde rehin veren için rehne konu taahhüt, n devri ile alacağı, n üçüncü kişiye devrini sicile tescil ettirme yükümlülüğü getirilmiştir (T TRK m. 16/I b. ç). Ayrıca T TRK m. 4/VII uyarınca, rehne konu taahhüt, n alt veya art rehne konu edilmesini ve rehin verenin rehlinli taahhüt, n üzerindeki tasarruf

⁶ Rehlinli alacaklı, n, rehlinli taahhüt, n de erini düştürme, alacağı, için başka güvence verilmesini veya rehlinli taahhüt, n eski hâline getirilmesini borçludan isteyebilme yetkisine sahiptir. Ayrıca rehinli alacaklı, n, n rehlinli taahhüt, n de erinin düştürmesi tehlikesinin var olması, halinde de güvence talep edilebilir mümkündür. Hâkim tayin ettiği süre içinde yeterli güvencenin verilmemesi durumunda rehinli alacaklı, n, güvencede eksik kalan kısım, karşılayacak kadar alacaklı, n, n ödenmesini talep edebilir (Kurulum Yönetmeliği m. 27/II).

⁷ ANTALYA, O. Gökhan/ACAR, Faruk: Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni (6750 sayılı, Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni Kanunu Çerçevesinde İlk Tespitler), 2. Basım, Aristo Yayınları, İstanbul 2017, s. 135-137.

⁸ ANTALYA/ACAR, s. 134-135.

⁹ ACAR, Faruk: Rehlin Hukuku Dersleri, 2. Basım, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2017, para. 31; ANTALYA/ACAR, s. 137; rehne konu borcun ödenmemesi halinde rehlinli alacaklı, n, n sahip olduğu hakları, hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. GÜMÜŞ, Mustafa Alper: 6750 Sayılı, Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni Kanunu Bakımından Temerrüt Sonrası, Haklar, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari İlemlerde Taahhüt Rehne Sempozyumu- 16 Nisan 2018, 1. Basım, Seçkin Yayınları, Ankara 2018, s. 199 vd.; TUNCER KAZANCI, dil: Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni Kanunu Kapsamında Kurulan Rehlinde Rehlinli Alacaklı, n, n Tatmin Edilmesi, nönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 10(1) 2019, s. 73 vd.; HASIRCI, Hakan: 6750 Sayılı, Ticari İlemlerde Taahhüt Rehni Kanununda 7099 Sayılı, Kanun ile Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde İcra ve İflas Hukuku ile İlgili Ortaya Çıkması, Muhtemel Sorunlar, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 35, Sayı: 1, Mart 2019, s. 189 vd.

¹⁰ ACAR, Rehlin Hukuku, para. 32.

yetkisini s,n,rlamaya yönelik kay,tlar geçersiz olacakt,r. Söz konusu hükümlerden rehin verenin rehne konu ta ,n,r üzerinde tasarrufta bulunmas,n,n yasaklanmad, ,, hatta tasarruf yetkisinin k,s,tlanmas,na yönelik kay,tlar,n kesin hükümsüz olaca , anla ,lmaktad,r¹¹.

Rehin verenin rehin konusu üzerinde tasarrufta bulunurken rehinli alacakl,dan izin almas, gere ine ise, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu^{nda} rastlamamaktay,z¹². Bununla birlikte, rehin verenin rehinli alacakl,n,n haklar,n, yok sayar nitelikte tasarrufta bulunabilece i söylenemez. Buradaki s,n,r, rehin verenin tasarrufunun rehinli ta ,n,r,n de erini dü ürmemesi olmal,d,r¹³. Aksi halde rehinli alacakl,n,n T TRK m. 12^{den} ve sahip oldu u s,n,rl, ayni haktan do an haklar, gündeme gelebilecektir.

Öte yandan, T TRK m. 8/I hükmünde rehin hakk,n,n *öüçüncü ki ilere kar , hüküm ifade etmesi*ö ifadesine yer verilmi ve m. 9/I hükmünde hakk,n tescille birlikte üçüncü ki ilere kar , hüküm ifade edece i düzenlenmi tir. Bu düzenlemelerle rehinli ta ,n,r, iktisap etmek isteyen üçüncü ki ilerin iyiniyetinin bertaraf edilmesinin kastedilip kastedilmedi i; rehinli ta ,n,r üzerinde mülkiyet hakk, dahil hak kazanmak isteyen ki ilerin Rehinli Ta ,n,r Sicilinde bir tescil olup olmad, ,n, kontrol etmelerinin onlardan beklenmesinin mümkün olup olmad, , cevaplanmal,d,r¹⁴.

Bir görü e göre, an,lan hükümlerde geçen *öüçüncü ki ilere kar , ileri sürülebilme*ö ifadesi, üçüncü ki ilerin kendilerine kar , sonuç do uran sicil kay,tlar,n, bilmedikleri iddias,n,n dinlenmemesi (*TMK m. 1020/II*) ve dolay,s,yla rehinli ta ,n,r,n bir ba kas,na devri veya ta ,n,r,n bir ba kas, lehine bir s,n,rl, ayni hakla kay,tlanmas, halinde dahi mevcut rehin hakk,n,n sona ermeyece i, yeni hak sahibinin rehlin paraya çevrilmesi talebi ve sonuçlar,na katlanmak zorunda oldu u ekinde yorumlanmal,d,r¹⁵. Bu görü , Kurulma Yönetmeli i m. 28 ile de uyumludur. öyle ki, rehinli ta ,n,r,n devri halinde rehinli alacakl,n,n korunmas,na ili kin olarak Kurulma Yönetmeli i m. 28 hükmünde rehinli ta ,n,r,n mülkiyetinin veya zilyetli inin devredilmesi durumunda, aksi kararla t,r,lm, olmad,kça, borçlunun sorumlulu unda ve verilmi güvencede bir farklı,k meydana gelmeyece i düzenlenmi tir (*m. 28/I*). Rehinli mal,n mülkiyetinin devredilmesi halinde yeni malik borcu yüklendi i takdirde rehin alacakl,s,n,n kendisine ba vurma hakk,n, sakl, tuttu unu bir y,l içinde yaz,l, olarak önceki borçluya bildirmesi gerekir. Aksi takdirde borçlu borcundan kurtulacakt,r (*m. 28/II*).

Fakat doktrinde ileri sürülen bu görü ün kabul edilebilmesi, Rehinli Ta ,n,r Sicilinin olumlu hükmünün kabul edilmesi art,na ba l,d,r. Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu^{nda} aç,k bir düzenleme bulunmamas, sebebiyle Rehinli Ta ,n,r Sicilinin tapu sicilindekine benzer ekinde (*TMK m. 1023*) olumlu hükmü yoktur, kanun ve ilgili yönetmeliklerin hükümleri dikkate al,nd, ,nda sicilin yaln,zca aç,klay,c, i levi bulundu u anla ,lmaktad,r¹⁶.

¹¹ ANTALYA/ACAR, s. 130-131,137.

¹² Kar . rehinli alacakl,n,n izninin al,nmas,n, art ko an mülga T RK m. 10/II, 12/I ve III.

¹³ T MAMO LU, s. 34.

¹⁴ yiniyetin varl, ,n,n kabulü için Rehinli Ta ,n,r Sicilini inceleme yükümlülü ünün olmad, , görü ü için bkz. GÖLE, Celal/AYDO AN, Gökhan: *öTicari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu*önun Ticaret Hukuku Aç,s,ndan De erlendirilmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Mart 2017, Cilt 33, Say, 1, Ankara 2017, s. 39.

¹⁵ ANTALYA/ACAR, s. 137. Yazarlar ayn, zamanda an,lan hükümlerde geçen *öüçüncü ki ilere kar , ileri sürülebilme*ö ifadesini üçüncü ki ilerin TMK m. 3 hükmü anlam,nda iyiniyetini bertaraf etmeye (s. 54-55) ve rehlin kazan,lm,nda tescilin önemini vurgulamaya yönelik oldu unu da belirtmi lerdir (s. 56). Sicilin olumlu hükmünü kabul eden bir di er yazar olarak bkz. ÖZ, Turgut: *Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanununa Göre Rehinli Mal,n Birle mesi ve Kar, mas,* (Kanundaki Önemli De i ikliklerle Birlikte), Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Seçkin Yay,nc,l,k, Ankara 2018, s. 166 vd.

¹⁶ ARKAN, Sabih: *Ticari letme Hukuku*, 24. Bas., Banka ve Ticaret Hukuku Ara tırma Enstitüsü, Ankara 2018, s. 56; ANTALYA/ACAR, s. 56-57; POROY, Reha /YASAMAN, Hamdi: *Ticari letme Hukuku*, 17. Bas., Vedat Kitapç,l,k, stanbul 2018, s. 63; SRMEN, Lale: *Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehininin Düzenleni Biçimi, Niteli i ve Rehne Hakim Olan İkeler*, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, Ankara 2018, Ankara, 2018, s. 28; ERGÜNE, Mehmet Serkan: *Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehininin Kurulu u*, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, Ankara 2018, s. 123; sicilinin olumlu etkisi hakk,nda kar . GÜRPINAR, Damla: *Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehininin Teslime Ba l, Ta ,n,r Rehni Kurallar,ndan Ayr,lan Yönleri*, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 19, Say, 1, zmir 2017, s. 132; mülga Ticari letme Rehni Kanunu^{nün} yürürlükte oldu u döneme ili kin bkz. DAVRAN, Bülent: *Rehin Hukuku Dersleri*, stanbul Üniversitesi Fakültele Matbaas,, stanbul 1972, s. 89; ÜLGEN, Hüseyin/HELVACI,Mehmet/KEND GELEN, Abuzer/KAYA, Arslan/NOMER ERTAN, N. Füsün: *Ticari letme Hukuku*, 5. Bas., On ki Levha Yay,nc,l,k, stanbul 2015, para. 460.

A. Üçüncü Ki ilerin yiniyetli Hak Kazan,mlar,n,n Korunmas, Sorunu

1. Genel Olarak

Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu kapsam,nda kurulacak teslimsiz sicilli ta ,n,r rehnini teslim ba l, ta ,n,r rehninden (TMK m. 939-949) ay,ran özellik aleniyetin zilyetli in devri yoluyla de il de özel sicile yap,lan tescille sa lanmas,d,r¹⁷. Bu yap,da özel sicile yap,lacak tescil sonras, rehin veren rehin konusu ta ,n,r, kullanmaya devam etmektedir. Bu durum gerek rehinli ta ,n,r üzerinde iyiniyetli hak kazan,mlar, gerekse rehin alacakl,s,n,n korunmas, konusunda tart, ma ve sorunlar, beraberinde getirmektedir.

Kural olarak teslim ba l, ta ,n,r rehninin kabul edildi i TMK m. 939/I hükmünde Kanunda öngörülen ayr,k durumlar d, nda ta ,n,rlar,n, ancak zilyetli in alacakl,ya devri suretiyle devredilebilece i düzenlenerek zilyetli in rehin alacakl,s,na devri ile rehin hakk,n,n üçüncü ki ilerce bilinirli ini (aleniyetini) sa lamak amaçlanm, t,r¹⁸. Ayr,ca TMK m. 986/II c. 1öde ta ,n,r,n zilyedinin iddia etti i hakk,n varl, , karine olarak kabul edilmi tir¹⁹. Bu hükümler kar ,s,nda çal, ma konumuz aç,s,ndan Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu kapsam,nda kurulacak ta ,n,r rehninde rehinli ta ,n,r üzerinde hak kazanmak isteyen rehin hakk,ndan habersiz üçüncü ki ilerin emin s,fat,yla dolays,z zilyet olan rehin verenden kazan,m,n,n korunup korunmayaca ,n,, özel sicile yap,lacak tescilin etkisini de tespit etmek gerekir.

2. Sicile Tescil Zorunlulu u ve Sicilin Hükümü

Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunuña göre rehin hakk,n,n kurulmas, için rehin sözleşme yap,lan, yan, s,ra, rehin hakk,n,n özel sicile, 6750 say,l, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu ile Türk hukuk sistemine giren Rehinli Ta ,n,r Siciliñe tescil edilmesi gerekmektedir. Bu sicil, rehin hakk,n,n kurulmas, ve üçüncü ki ilere kar , hüküm ifade etmesi, rehinli alacakl,lar aras,nda s,ran,n belirlenmesi ve rehinli ta ,n,r ile alaca ,n devrinin tescili amac,yla Gümrük ve Ticaret Bakanl, , taraf,ndan kurulan ve kurdurulacak olan sicil (Ta ,n,r Rehin Sicil Sistemi (TARES)) olarak belirlenmi tir (T TRK m. 8/I, m. 2).

Özel sicile tescilin etkisine bak,ld, ,nda, T TRK m. 4/I hükmü uyar,nca, rehin hakk,n,n kurulmas, bak,m,ndan kurucu etkiye sahip oldu u görülmektedir (tescilin olumsuz hükmü)²⁰. Rehin sözleşme yap,lan tescilini talep edebilecek ki iler, rehin alacakl,s, ve rehin veren s,fat,na sahip olan ki iler ya da bunlar,n temsil ve ilzama yetkili temsilcileridir (Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 22/I). Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 18/II hükmünde tescilin gecikmeksizin yap,lan, gerekti i hükme ba lanm, , fakat tescil için kesin bir süre öngörmekten kaç,n,lm, t,r.

¹⁷ HONSELL, Heinrich/VOGT, Nedim Peter/GEISER, Thomas (Hrsg.): Basler Kommentar, Zivilgesetzbuch II, Art. 457-977 ZGB, Art. 1-61 SchlT ZGB, 5. Aufl., Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2015, Art. 884, Nr. 79; tescilin aleniyeti sa lama fonksiyonuna ili kin açıklama ve ele tiriler için bkz. öSicile Tescil Zorunlulu u ve Sicilin Hükümü ö ve öRehinli Ta ,n,r Sicilinden Do an Aleniyet ve Sicilin Üçüncü Ki ilere Kar , Hüküm fade Etmesi ö ba l,klar, alt,ndaki açıklama ve at,flar.

¹⁸ Zilyetlik devrinin aleniyeti sa lama fonksiyonu hakk,nda genel bilgi için bkz. GÜR SOY, Kemal/EREN, Fikret /CANSEL, Erol: Türk E ya Hukuku, 2. Bas., Ankara Üniversitesi Bas,mevi, Ankara 1984, s. 1092-1093; O UZMAN, M. Kemal/SEL Ç , Özer/OKTAY-ÖZDEM R, Saibe: E ya Hukuku, 21. Bas., Filiz Kitabevi, stanbul 2018, para. 3615; NOMER, Haluk Nami /ERGÜNE, Mehmet Serkan: E ya Hukuku, Zilyetlik, Tapu Sicili, Rehin Haklar,, Payl, Mülkiyet, 5. Bas., On ki Levha Yay,nc,l,k, stanbul 2017, para. 761; ACAR, Rehin Hukuku, para. 71, 72.

¹⁹ Kamuya aç,kl,k ilkesi hakk,nda ayr,nt,l, bilgi için bkz. ACAR, Rehin Hukuku, para. 67 vd.

²⁰ Sicilin olumsuz hükmü hakk,nda bkz. DAVRAN, Bülent: Teslim artl, Menkul Rehni- Sicilli Menkul Rehni, Ticaret ve Banka Hukuku Haftas, (27 Nisan- 3 May,s 1959), Banka ve Ticaret Hukuku Ara t,rma Enstitüsü, Ankara 1960, s. 180; RE SO LU, RE SO LU, Seza: Ticari letme Rehni ve Uygulamada Ortaya Ç,kan Sorunlar, lk-San Matbaas,, Ankara 1977, s. 19; ÜLGEN/HELVACI/KEND GELEN/KAYA/NOMER ERTAN, para. 452; ANTALYA/ACAR, s. 54, 55; ÖZ, Turgut: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu, Prof. Dr. iur. Merih Kemal Oma øa Arma an, stanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Özel Say,), Cilt 3, 1. Bas., Seçkin Yay,nc,l,k, Ankara 2017, s. 165; GÜR PINAR, 89; S RMEN, Sempozyum, s. 32; ZEVKL LER Ayd,n/GÖKYAYLA K. Emre: Borçlar Hukuku, Özel Borç li kileri, 18. Bas., Turhan Kitabevi, Ankara 2018, s. 720; BAHT YAR, Mehmet: Ticari letme Hukuku, 1. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, stanbul 2018, s. 61; S RMEN, Sempozyum, s. 32; ERGÜNE, Serkan: Hukukumuzda Ta ,n,r Rehninin, Özellikle Teslime Ba l, Ta ,n,r Rehninin Kurulu u, 1. Bas., Filiz Kitabevi, stanbul 2002, s. 62; POROY /YASAMAN, s. 63; AYAN, Mehmet: E ya Hukuku III, S,n,rl, Ayni Haklar, 8. Bas., Seçkin Yay,nc,l,k, Ankara 2017, s. 301; ARKAN, s. 56; GÜR PINAR, s. 89; hayvan rehni ile ba lant,l, olarak sviçre hukuku hakk,nda bkz. OFTINGER, Karl/ BÄR, Rolf: Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Band IV/2c - Das Sachenrecht, Das Fahrnispfand, Art. 884-918 ZGB, Zürich 1981, Art. 885, Nr. 35; ZOBL, Dieter/THURNHERR, Christoph: Berner Kommentar, Systematischer Teil und Art. 884-887 ZGB, Das Sachenrecht, Die beschränkten dinglichen Rechte, Das Fahrnispfand, Staempfli Verlag, Bern 2010, Nr. 363 ff.; ALTORFER, Peter: Die Mobiliarhypothek, Ein Beitrag zur Reform des Fahrnispfandrechts (Zürcher Studien zum Privatrecht), Schulthess, Zürich 1981, § 7, s. 49.

Sicile yap,lacak olan tescilin hakk,n kurulmas, için art olmas,n,n yan, s,ra (*sicilin olumsuz hükmü*), aleniyeti sa lanma fonksiyonuna ne derecede sahip oldu u 15/02/2018 tarihli ve 7099 say,l, Kanunla yap,lan de i iklikler sonras, tart, mal,d,r. Sicilin aleni olu u, hem T TRK m. 2/I b. k ve m. 8/II hükmünde hem de Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 17/II c. 1øde aç,kça belirtilmi tir. Ayr,ca Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 17/IIøye 22/05/2018 tarihli Ticari lemlerde Rehin Hakk,n,n Kurulmas, ve Temerrüt Sonras, Haklar,n Kullan,lmas, Hakk,nda Yönetmelikte De i iklik Yap,lmas,na Dair Yönetmelik ile eklenen ikinci cümle uyar,nca, ø*Kanuna göre Sicili incelemekle yükümlü olmamas, veya Kanunun 3 üncü maddesinde say,lan rehin sözleşmesi taraf ehliyetine sahip olamamas, sebepleriyle bir ta ,n,r,n rehinli oldu unu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen iyi niyetli üçüncü ki inin iyi niyeti korunur*.ö. Yine Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanununun genel gerekçesinde de Rehinli Ta ,n,r Sicilin olu turulmas, ile ta ,n,r rehinlerinin aleniyetinin ve takibinin sa land, , ifade edilmi tir²¹. Buna göre ilgisini ispat eden herkes, sicilde sorgulama i lemi yapabilir (*Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 30/I*) veya rehin verenin rehinli i lemleri ile Kanun uyar,nca rehne konu edilebilecek ta ,n,r varl,klar üzerindeki rehin haklar, ve bu rehinlere ili kin di er hususlar, görmek amac,yla sicilden onayl, belge talebinde bulunabilir (*Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 26/I*).

Öte yandan mülga T RK m. 5/IVøin ø*Ticaret veya Esnaf ve Sanatkar Sicilindeki kayda istinat ederek rehin hakk, iktisabedenin bu iktisab, muteberdir*.ö eklindeki hükmü ile Ticaret veya Esnaf ve Sanatkarlar Sicilindeki kayda dayanan iyiniyetli üçüncü ki ilerin rehin hakk, kazan,mlar,n,n korunaca , aç,kça düzenlenmi ti. 15/02/2018 tarihli ve 7099 say,l, Kanun m. 29 ile de i en T TRK m. 7/III ile benzer bir düzenleme getirilmi tir: ø*Bir ta ,n,r,n rehinli oldu unu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen iyiniyetli üçüncü ki inin iyiniyeti korunur*.ö. An,lan T TRK m. 7/III hükmü ve Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 17/II c. 2 kar ,s,nda Rehinli Ta ,n,r Sicilin aleniyeti ile amaçlanan i levin büyük ölçüde azalm, oldu u görölmektedir²².

Ayr,ca T TRK m. 8/I ve m. 9/I hükümlerinde rehin hakk,n,n rehin sözleşmesinin sicile tescil edilmesiyle üçüncü ki ilere kar , hüküm ifade edece i aç,klanm, t,r.

Bahsi geçen hükümlerin birlikte de erlendirilmesi sonucu T TRK m. 9 hükmü uyar,nca iyiniyetli üçüncü ki ilerin sicildeki tescile güvenerek rehin hakk, kazanamayacaklar, dü ünçesindedir. Bu noktada Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanununda aç,kça düzenlenmedi i sürece tapu kütü ündeki tescilin olumlu hükmüyle (*TMK m. 1023*) benzer ekilde Rehinli Ta ,n,r Sicilin olumlu hükmü olmad, , ve iyiniyetli üçüncü ki ilerin rehin hakk,yla yükümlü olmadan ta ,n,r mülkiyetini kazanacaklar, yönündeki görü e kat,l,yoruz²³.

3. Rehinli Ta ,n,r Sicilinden Do an Aleniyet ve Sicilin Üçüncü Ki ilere Kar , Hüküm fade Etmesi

TMK m. 988 hükmünde ø*emin s,fat,yla zilyetten edinme bak,m,ndan*ö ba l, , alt,nda bir ta ,n,r, emin s,fat,yla zilyedinden o ey üzerinde iyiniyetle mülkiyet veya s,n,r,l, ayni hak edinen kimselerin ediniminin, zilyedin bu tür tasarruflarda bulunma yetkisi olmasa bile korunaca , kabul edilmektedir. Bu ba lamda üçüncü ki ilerin iyiniyetinin korunmas,na ili kin olarak bir üst ba l,ta inceledi imiz T TRK m. 8/I ve m. 9/I hükümleri kar ,s,nda sicilin olumlu hükmü bulunmad, ,n,n kabul edilmesi gerekti ini ifade etmi tik²⁴.

Konuya ili kin 15/02/2018 tarihli ve 7099 say,l, Kanun m. 29 ile de i en T TRK m. 7/III hükmüne bak,ld, ,nda, ø*bir ta ,n,r,n rehinli oldu unu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen üçüncü ki inin iyiniyetinin korunmas,öna ili kin düzenlenmeyi görmekteyiz*. Ayr,ca 22/05/2018 tarihli Ticari lemlerde Rehin Hakk,n,n Kurulmas, ve Temerrüt Sonras, Haklar,n Kullan,lmas, Hakk,nda Yönetmelikte De i iklik Yap,lmas,na Dair Yönetmelik ile de i en Kurulma Yönetmeli i m. 17/II hükmü u ifadelere yer verilmektedir:

²¹ Genel gerekçe için bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss418.pdf>, (Eri im Tarihi: 15.02.2019), s. 5.

²² S RMEN, Sempozyum, s. 29; ACAR, Faruk: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Bak,m,ndan Rehin Alan,n ve Rehin Veren Hak ve Yükümlülüklerine K,sa Bir Bak, , Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, Ankara 2018, s. 194. Sicilin aç,klay,c, i levi hakk,nda bkz. a a ,da ø*Rehne Konu Alaca ,n Üçüncü Ki iye Devri*ö ba l, , alt,ndaki aç,klamalar.

²³ Bkz. yukar,da dn. 16øda an,lan yazarlar.

²⁴ Bkz. yukar,da ø*Sicile Tescil Zorunlulu u ve Sicilin Hükmüü ve øRehne Konu Ta ,n,r Üzerinde Rehin Veren Tasarrufu ve Sonuçlar,ö ba l,klar, alt,ndaki tespitler*.

öSicile tescil edilen hususlar alenidir. Kanuna göre Sicili incelemekle yükümlü olmamas, veya Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan rehin sözle mesi taraf ehliyetine sahip olamamas, sebepleriyle bir ta ,n,r,n rehinli oldu unu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen iyi niyetli üçüncü ki inin iyi niyeti korunur.ö.

Mülga Ticari letme Rehni Kanunu'nun yürürlükte oldu u dönemde de i ik T TRK m. 7/III hükmüne benzer bir düzenleme m. 5/IV hükmünde yer almaktaydı: öTicaret veya Esnaf ve Sanatkar Sicilindeki kayda istinat ederek rehin hakk, iktisabedenin bu iktisab, muteberdir.ö. Bu düzenleme yürürlükte iken, ad,na ticaret sicilinde i letme kayd, bulunan kimseden, gerçekte hak sahibi olmasa bile, üçüncü ki ilerin iyiniyetli hak kazanabilecekleri kabul edilmekteydi. T TRK m. 7/III hükmünde yap,lan de i ikle kanun koyucu, T RK m. 5/IV hükmü ile benzer ekilde, rehin hakk,ndan habersiz üçüncü ki ilerin rehin konusu ey üzerindeki kazan,mlar,n, korumak istemektedir. Öte yandan kanun koyucu sicilini aleniyetini (T TRK m. 2/I b. k ve m. 8/I) ve sicildeki kayd,n herkese kar , ileri sürülebilece ini kabul etmektedir (T TRK m. 8/I, 9/I). Bir yandan iyiniyetli üçüncü ki ilerin kazan,mlar,n, korumaya yönelik hükümler, di er yandan sicilini aleniyetinin ve üçüncü ki ilere kar , hüküm ifade etmesinin kabulü kar ,s,nda konu ba l, ,m,z alt,nda iyiniyetli hak kazan,mlar,n,n mümkün olup olmad, , konusunda ayr,ca tespit yapmak gerekecektir²⁵.

Rehinli Ta ,n,r Siciline yap,lacak tescilin üçüncü ki ilerin iyiniyetlerini bertaraf edip edemeyece i sorusunun cevaplanmas,nda birinci ihtimalde, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu'na göre ticari i letmenin tamam, üzerinde rehin hakk, kararla t,r,lm, olup, sözle me sicile tescil ettirildikten sonra rehne taraf olmayan üçüncü ki i i letmenin bütünü üzerinde hak kazanmak istemektedir. Bu duruma ayet Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu kapsam,nda rehin kurulurken i letme bir bütün olarak sicile tescil edildi inden i letmeyi tamamen devralmak isteyen ki inin Rehlinli Ta ,n,r Sicilini inceleme sorumlulu u bulundu u (T TRK m.8/II, m.9/I; Rehlinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 17/II; k,yasen Türk Ticaret Kanunu m.36/III) kabul edilirse²⁶, tescilin olumlu hükmü olarak ifade edebilece imiz etki ile i letmenin bütünü üzerinde hak kazanmak isteyen üçüncü ki inin rehinden haberdar olmad, , iddias, dinlenmeyecektir²⁷. Bu sonuca göre, rehinli i letmenin üçüncü ki iye devredilmesi güvencede de i iklik yaratmaz²⁸, yeni malik borcu yüklendi i takdirde alacakl,, kendisine ba vurma hakk,n, sakl, tuttu unu bir y,l içinde yaz,l, olarak önceki borçluya bildirmezse, borçlu borcundan kurtulur (Kurulma Yönetmeli i m.28; T TRK m.18; k,yasen TMK m.888). Kald, ki, ticari i letmenin üzerinde rehin hakk, tesis edilmi se, i letmeyi devralan ki i o i letmeyi tüm aktif ve pasifleriyle devralm, oldu undan rehinli alacakl,ya kar , malvarl, ,ndaki veya i letmedeki borçlardan sorumlu olacakt,r (TBK m. 202)²⁹.

Yukar,da yönetti imiz soruya T TRK m. 7/III hükmü gere ince üçüncü ki ilerin iyiniyetli hak kazan,mlar,n,n korunaca , kabulüyle cevap verildi inde ise, art,k Rehlinli Ta ,n,r Sicilini inceleme zorunlulu undan bahsetmemek gerekir. Aksi halde üçüncü ki inin rehin hakk,n,n varl, ,ndan haberdar olmamas, ko ulu sa lanmam, olur ve üçüncü ki inin iyiniyetinden bahsedilemez. Bu halde iyiniyeti korunan üçüncü ki inin i letmenin mülkiyetini kazanmas,ya rehin hakk, sona erecektir³⁰.

Bir di er ihtimalde ise üçüncü ki i i letmeye dâhil olan ve daha önce üzerinde Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu'na göre münferiden rehin kurulan ta ,n,r,lar,n bir k,sm, üzerinde aynı hak elde etmek istemektedir. Konu hakk,nda mülga T RK m. 9/II hükmünde ö u kadar ki, rehinden haberdar olmaks,z,n ticari i letmenin sicil bölgesi d, ,ndaki münferit unsurlar, üzerinde mülkiyet veya di er aynı bir hakk, iktisabeden hüsnüniyet sahibi üçüncü ahs,n haklar, mahfuzdur.ö denilmek suretiyle üçüncü ki ilerin i letmenin sicil bölgesi d, ,ndaki münferit unsurlar,ya s,n,rl, olmak üzere iyiniyetli hak kazan,mlar, korunmu tu. Buna kar ,l,k, yak,n tarihe kadar benzer yönde bir düzenlemeye Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu'nda yer verilmemi ti.

²⁵ Sicilin aleniyetinin hakk,n varl, , noktas,nda iyiniyeti bertaraf edece i hakk,nda bkz. ANTALYA/ACAR, s. 54.

²⁶ T MAMO LU, s. 36.

²⁷ Sicile tescil edilen hususlar,n aleniyeti için bkz. T TRK m. 8/II, 9/I; Rehlinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 17/II. Sicilin olumlu etkisi hakk,nda bkz. ayr,ca GÜRPINAR, s. 132. Mülga T RK'nın yürürlükte oldu u döneme ili kin bkz. DAVRAN, s. 89; ÜLGEN/HELVACI/KEND GELEN/KAYA/NOMER ERTAN, para. 472.

²⁸ RE SO LU, Ticari letme Rehni, s. 29-30; ÜLGEN/HELVACI/KEND GELEN/KAYA/NOMER ERTAN, para. 472; POROY/YASAMAN, s. 63; ARKAN, s. 66.

²⁹ Konu hakk,nda ayr,nt,l, bilgi için bkz. KAHRAMAN, Zafer: Ticari letmenin Devrinde Aktif ve Pasiflerin ntikali, Prof. Dr. Özer Seliçi'nin An,s,na Arma an, Bahçe ehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 11, Say, 1456146, Eylül - Ekim 2016, s. 587 vd.; bkz. ayr,ca T MAMO LU, s. 35.

³⁰ ÖZ, Sempozyum, s. 126, 127; ÖZ, Prof. Dr. iur. Merih Kemal Oma ın Arma an, s. 167-168; BAHT YAR, s. 26.

Fakat 15/02/2018 tarihinde yapılan de i iklikle T TRK m. 7/son f,kra hükmünde *öBir ta ,n,r,n rehinli oldu unu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen iyiniyetli üçüncü ki inin iyiniyeti korunur.ö* ekilde üçüncü ki ilerinin iyiniyetli hak kazan,mlar,na ili kin yeni bir düzenleme getirilmi oldu u görülmektedir. T TRK m. 7 hükmünde yapılan de i ikli e ra men üçüncü ki ilerinin iyiniyetli hak kazan,mlar,n,n korunmayaca , (*sicilin olumlu hükmü*) kabul edilirse, art,k üçüncü ki inin ta ,n,r, rehinle yüklü olarak devralaca , söylenebilir (*Kurulma Yönetmeli i m. 28; T TRK m. 18; k,yasen TMK m. 888*)³¹. Fakat görü ümüzce TMK m. 1023'te öngörülen tapu sicilinin olumlu hükmüne benzer ekilde *Rehinli Ta ,n,r Sicilinin olumlu hükmü bulunmad, ,ndan, üzerinde rehin hakk, kurulmu ta ,n,r,n mülkiyetinin iyiniyetli üçüncü ki i taraf,ndan kazan,lmaz, ile birlikte rehin hakk, sona ermi olacakt,r*³².

4. Rehlinli Ta ,n,r, Devralan Üçüncü Ki inin Rehne Konu Borçtan Sorumlulu u

T TRK m. 16/I b. b hükmünde *öta ,n,r, rehin yüklü olarak devralan,n borcu ödememesi hâlinde rehinli varl, ,n mülkiyetini devretmemesiö* adli para cezası, uygulanacak hallerden biri olarak kar ,m,za ç,kmaktadır. T TRK m. 16 hükmünün ifadesinden tacir, esnaf, üretici örgütü veya serbest meslek erbab,n,n mülkiyetinde olan ta ,n,r,lar, sat,n almak isteyen üçüncü ki inin sicili incelemek zorunda oldu u, aksi takdirde rehinle teminat alt,na al,nm, borcu ödemek ve hatta borcun ödenmemesi halinde ta ,n,r,n mülkiyeti devretmek yükümlülü ü alt,nda olaca , sonucuna var,labilecektir³³. Hüküm bu ekilde anla ,l,nca i letmeye dâhil bir ta ,n,r, rehin hakk,ndan habersiz olarak devralan iyiniyetli üçüncü ki inin kazan,m,n,n kanun koyucu taraf,ndan tam olarak korunmad, , söylenebilir³⁴. Buna kar ,l,k, üçüncü ki ilerinin iyiniyetli hak kazan,mlar,n,n korunması, ve daha önce yapm, oldu umuz *ösicili inceleme yükümlülü ünün bulunmad, ,ö yönündeki tespitlerimiz do rultusunda, T TRK m. 16 hükmünün üzerindeki rehin hakk,ndan habersiz ekilde ta ,n,r, devralm, üçüncü ki iyi rehne konu borcu ödeme ve hatta borcun ödenmemesi halinde ta ,n,r,n mülkiyetini devretme yükümlülü ü alt,na sokan ifadesi anla ,lamamaktadır. Zira rehin hukukuna hâkim prensip olarak, iyiniyetli üçüncü ki inin TMK m. 988 uyar,nca rehin konusu eyin mülkiyetini elde etmesi ve dolay,s,yla rehin zilyetli inin kayb, rehin verenin mülkiyetini ve rehin alacakl,s,n,n rehin hakk,n, sona erdirecektir³⁵. Üçüncü ki inin üzerinde rehin hakk, tesis edilmi ta ,n,r,n mülkiyetini iyiniyetle kazanmayaca ,n,n kabulü halinde dahi T TRK m. 16 hükmü aç,klamaya muhtaçtır. Zira daha önce rehin hakk,na konu edilmi ta ,n,r, rehin verenden sat,n alan üçüncü ki inin rehne konu borçtan sorumlu tutulabilmesi için kural olarak ayr,ca borcu üstlenmesi gerekmektedir³⁶.*

³¹ An,lan de i iklik öncesi dönemde ticari i letmenin faaliyeti çerçevesinde i letmede bulunan ta ,n,r,lar, i leyip meydana gelen yeni eyi bir üçüncü ki iye devri halinde üçüncü ki inin tüketici olması, ihtimaline ba l, olarak onun iyiniyetli hak kazan,m,n,n korunaca , Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu uyar,nca kurulmu rehlin sona erce i görü ü için bkz. GÜRPINAR, s. 133, 134; sorun hakkında getirdi i yeni çözümler için bkz. T MAMO LU, s. 29, 30. Henüz milga T RK'n yasala mad, , dönemde sicilli ta ,n,r rehlinin kabulü halinde üçüncü ki ilerinin ta ,n,r siciline bakmakla yükümlü olmaları, gerekece i yönünde bkz. DAVRAN, *Rehin Hukuku Dersleri*, s. 181.

³² AYAN, s. 273. T TRK m. 18 hükmünde Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 4721 say,l, Türk Medeni Kanunu'nun ta ,n,ma z rehmine ili kin hükümlerin k,yasen uygulanması, kabul edilmi tir. Ancak unutulmamalı,d,r ki TMK m. 5 hükmü uyar,nca Türk Medeni Kanunu ve Türk Borçlar Kanunu'nun genel nitelikli hükümleri, uygun dü tü ü ölçüde tüm özel hukuk ili kilerine uygulanacaktır. Dolay,s,yla niteli iyle ba da t, , ölçüde konusu ta ,n,r olan ticari i lemlerde ta ,n,r rehmine teslim ba l, ta ,n,r rehmine ili kin Türk Medeni Kanunu hükümlerinin de uygulanabilmesi gerekir. Bu nedenle üzerinde Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu çerçevesinde rehin hakk, kurulmu ta ,n,r,n mülkiyetinin iyiniyetli üçüncü ki i taraf,ndan kazan,lmaz, halinde rehin hakk,n,n ak,beti konusunda teslim ba l, ta ,n,r rehminin sona ermesi hakk,ndaki *öüçüncü ki i rehin konusu ta ,n,r,n mülkiyetini rehlin varl, ,n, bilmeksizin kazanm, olup da, iyiniyeti dolay,s,yla kazan,m, korunuyorsa, bu mal üzerindeki rehin hakk,n,n sona erce iö görü ünü benimsiyoruz. Bkz. O UZMAN/SEL Ç /OKTAY-ÖZDEMİR, para. 3709; S RMEN, E ya, s. 678. Ayr,ca bkz. *öSicile Tescil Zorunlulu u ve Sicilin Hükmüö ve öRehne Konu Alaca ,n Üçüncü Ki iye Devriö* ba l,klar, alt,ndaki aç,klamalar.*

³³ T MAMO LU, 35; ÇEK N, Mesut S.: *Das neue türkische Gesetz über Mobiliarpfandrechte bei Handelsgeschäften, Recht der Internationalen Wirtschaft, Heft: 08, 2017, s. 498.*

³⁴ Ayn, yönde bkz. T MAMO LU, s. 35.

³⁵ GÜRİSOY/EREN/CANSEL, s. 1112; ACAR, *Rehin Hukuku*, para. 504; BAHT YAR, s. 26; AYAN, s. 287; ÖZ, *Sempozyum*, s. 126, 127; ÖZ, Prof. Dr. iur. Merih Kemal Öma n, s. 167-168; ayr,ca bkz. *öSicile Tescil Zorunlulu u ve Sicilin Hükmüö ve öRehne Konu Alaca ,n Üçüncü Ki iye Devriö* ba l,klar, alt,ndaki aç,klamalar.

³⁶ Rehlin verenin kendi borcu için kendine ait mal üzerinde rehin hakk, kurmu olmas, halinde rehne konu mal, sat,n alan üçüncü ki inin rehmine teminat alt,na al,nan borçtan sorumlulu unu tespit önem ta ,maktad,r. TBK m. 198/II hükmüne göre, borcun güvencesi olarak rehin veren üçüncü ki inin ve kefilin sorumluluklar,, ancak onlar,n borcun üstlenilmesine yaz,l, olarak r,za göstermeleri hâlinde devam eder. Rehlin verenin kendi borcu için kendine ait mal üzerinde rehin hakk, kurmu olmas, ihtimalinde rehin veren ve rehinli mal, sat,n alan üçüncü ki i aras,nda iç üstlenme sözleşmesinin yap,lmaz, gerekip gerekmedi i ve buna ba l, sonuçlar hakk,ndaki doktrindeki tart,ma hakk,nda bkz. KAHRAMAN,

Di er yandan ipotekli ta ,nmazlar,n devrine ili kin TMK m. 888 uyar,nca,

ö potekli ta ,nmaz,n devri, aksi kararla t,r,lm, olmad,kça, borçlunun sorumlulu unda ve güvencede bir de i iklik meydana getirmez.

Yeni malik borcu yüklendi i takdirde alacakl,, kendisine ba vurma hakk,n, sakl, tuttu unu bir y,l içinde yaz,l, olarak önceki borçluya bildirmezse, borçlu borcundan kurtulur.ö. Hükmün ifadesinden öipotekli ta ,nmaz, devralan ki inin alacakl,yla bir borcun üstlenilmesi sözle mesi yapmam, olsa bile, ta ,nmaz,n devrinin tapu sicil muhaf,zl, ,nca kendisine tebli inden itibaren alacakl,,n bir y,l içinde borcun üstlenilmesine raz, olmad, ,n, beyan etmemesi üzerine, eski borçlunun borçtan kurtularak yeni malikin borcu üstlenmi olaca ,ö³⁷ anla ,lmaktad,r. TMK m. 888 hükmüne benzer bir düzenleme Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu'nda yer almazken, Kurulma Yönetmeli i m. 28'de TMK m. 888 hükmü ile paralel ekilde rehinli ta ,n,r varl, ,n mülkiyetinin veya zilyetli inin devrinin, aksi kararla t,r,lm, olmad,kça, borçlunun sorumlulu unda ve güvencede bir de i iklik meydana getirmeyece i; mülkiyetin devredilmesi hâlinde yeni malik borcu yüklendi i takdirde rehin alacakl,, kendisine ba vurma hakk,n, sakl, tuttu unu bir y,l içinde yaz,l, olarak önceki borçluya bildirmezse, borçlunun borcundan kurtulaca , düzenlenmi tir. An,lan hükümleri üçüncü ki ilerin iyiniyetli hak kazan,m,lar,yla ba lant,l, olarak yapt, ,m,z ösicili inceleme yükümlülü ünün bulunmad, ,ö tespitimiz ile de erlendirdi imizde sicili inceleme zorunlulu u bulunmayan rehinden habersiz iyiniyetli üçüncü ki ileri rehinli ta ,n,r, devrald,ktan sonra rehinle teminat alt,na al,nm, borcu ödemek ve hatta borcun ödenmemesi halinde ta ,n,r,n mülkiyeti devretmek yükümlülü ü alt,na sokmak, üçüncü ki ilerin iyiniyetli hak kazan,m,lar,na ili kin T TRK m. 7/son f,kra düzenlemesi kar ,s,nda tutarl, olmayacaktır.

Öte yandan, T TRK m. 16 hükmünde ifade edilen öta ,n,r mülkiyetini devir yükümlülü üö, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu uyar,nca ticari i letmenin tamam, üzerinde rehin hakk, kurulmas, sonras, ticari i letmeye dâhil unsurlardan baz,lar,n,n iyiniyetli üçüncü ki iler taraf,ndan sat,n al,nmas, ihtimalinde de ortaya ç,kabilir. Hatta bu olas,l,ta üçüncü ki inin rehin konusu ey üzerindeki hak kazan,m,n,n korunmas, sorunu daha net ortaya ç,kacaktır. Zira ticari i letme ve esnaf i letmesinin tamam, üzerinde rehin kurulmas, hâlinde, rehnedilecek i letmenin ay,rt edici özelliklerini yap,lacak tescilde belirtmek gerekir ama i letmeye dâhil ta ,n,r varl,klar,n tescilde tek tek belirtilmesi art de ildir³⁸. T TRK m. 5/II c. 1 hükmüne göre, rehinin kurulu u an,nda i letmenin faaliyetine tahsis edilmi olan her türlü varl, ,n rehnedilmi say,l,r³⁹. Dolay,s,yla ticari i letme veya esnaf i letmesinin tamam, üzerinde rehin kurulduktan sonra i letmeye dahil baz, ta ,n,r,lar, sat,n almak isteyen üçüncü ki inin bu ta ,n,r,lar,n özgüledikleri i letme üzerinde daha önce kurulan rehinin kapsam,na dâhil oldu undan haberdar olmamas, olas,d,r. T TRK m. 16 hükmü, i letmeye dahil unsurlardan baz,lar,n, sat,n almak isteyen üçüncü ki i rehin hakk,ndan haberdar olmasa dahi rehinle teminat alt,na al,nm, alaca ,n ifa edilmemesi halinde sat,n alm, oldu u ta ,n,r,n mülkiyetini devretmek zorunda kalmas,n, düzenlenmi tir. Az önceki aç,klama ve çekincelerimize ek olarak belirtmek gerekir ki, i letme üzerindeki rehne ili kin tescilden sat,n al,nan ta ,n,r,n bu rehne dahil oldu u hususunun anla ,lmamas,na ra men, T TRK m. 16'da uyar,nca iyiniyetli üçüncü ki inin mülkiyeti devir riski ile kar , kar ,ya kalmas, ku kusuz üçüncü ki ilerin i letmeye dahil ta ,n,r,lar üzerindeki iyiniyetli mülkiyet kazan,m,lar,n,n tam olarak korunmamas, sonucunu do urur⁴⁰. Bu durum ise, ticaret hayat,nda i letmeye dahil ta ,n,r,lar,n kolayca sat,lmas, önünde engel te kil edecek, uygulamada üçüncü ki ileri ta ,n,r al,m-sat,m,nda tereddüde sürükleyecektir. lem güvenli i bak,m,ndan do an bu sak,nca sicilli ta ,n,r rehni kurma imkan,n getirilmesinin alt,nda yatan dü ünçe ile de ba da mamaktad,r⁴¹. Kurulacak rehinle i letmenin mevcut ta ,n,r malvarl, , veya i letmenin tamam, üzerinde rehin konusunun rehin alacakl,,na teslimi gerekmeksizin gerekli finansmana eri imin kolayla t,r,lmas, amaçlanm, t,r.

Zafer: Kar ,la t,r,mal, Hukukta Borcun D, Üstlenilmesi (Borcun Nakli), 1. Bas., Vedat Kitapç,l,k, stanbul 2013, s. 292 vd.; ÖZCAN, Didem: Borcun Üstlenilmesi, 1. Bas., On ki Levha Yay,nc,l,k, stanbul 2017, s. 108 vd.

³⁷ O UZMAN, M. Kemal/ÖZ, Turgut: Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Cilt 2, 12. Bas., Vedat Kitapç,l,k, stanbul 2016, s. 606, dn. 179.

³⁸ ANTALYA/ACAR, s. 93.

³⁹ Kanunun öi letme faaliyetine tahsis edilmi varl,kö ifadesinden i letmenin faaliyetlerinin devam,na hizmet eden, bu amaca özgülenmi varl,klar,n anla ,lmas, yönünde bkz. GÖLE/AYDO AN, s. 30. Bu varl,klar,n rehin verene ait olmas,n,n art olmad, , rehin verenden ba ka bir üçüncü ki iye ait varl,klar üzerinde iyiniyetli rehin alan,n rehin hakk,n, kazanaca , yolunda (TMK m.939/II) bkz. ARKAN, s. 59. Ticari i letmeye dahil varl,klar,n ticari i letmenin aç,l, ,nda ve her faaliyet dönemi sonunda haz,rılanmas, gereken envanter defterinden (TTK m.66) tespit edilece i hakk,nda bkz. ARKAN, s. 59.

⁴⁰ Ayn, yönde bkz. ÇEK N, s. 498.

⁴¹ <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss418.pdf>.

Bunun yan,nda i letmenin faaliyetinin sürdürülmesine yarayan malvarl, ,n,n rehin veren taraf,ndan kullan,lmaya devam edilmekle borcun ifa edilmesi söz konusudur. An,lan sak,nca kar ,s,nda rehin veren aç,s,ndan beklenen faydan,n sa lanamayaca , söylemek mümkündür. Yukar,daki tespit do rultusunda menfaati korunan tek ki inin rehin veren olacakt,r. öyle ki, borcun ifa edilmemesi halinde rehin veren her halde alaca ,n, elde edeceken (rehinle teminat alt,na al,nm, borcun ödenmesi ya da ta ,n,r,n mülkiyetinin devredilmesi yoluyla), üçüncü ki iler aç,s,ndan dezavantajl, bir durum ortaya ç,kacakt,r. Bu halde Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu uyar,nca rehin hakk, kurman,n sa lad, , faydan,n pratikte azalmas, ve bu rehin türü uygulamada tercih edilmemesi tehlikesi gündeme gelecektir.

5. Çift Tarafl, Bildirim Zorunlulu u

iyiniyetli hak kazan,m, konusunda sorun yaratabilecek bir di er husus, *öçift tarafl, bildirim zorunlulu u*⁴². Bununla bir yandan mevzuat, gere i özel sicillerine kayd, gereken eylerin (*marka, patent gibi*) sicile bildirilmesi (*T TRK m.5/VIII*) ve di er yandan Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu kapsam,nda kurulan rehinlerin özel sicili bulunan varl,klar, kapsam, halinde bunlar için ilgili sicillere bildirimde bulunulmas, gerekti i (*T TRK m.5/VIII ve Rehimli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m.13/II,III*) veya ticari i letme ve esnaf i letmesinin tamam, üzerinde rehin kurulmas, halinde ticari i letme ve esnaf i letmesi rehinlerinin ticaret veya esnaf siciline bildirilmesi (*T TRK m.5/II*) ifade edilmek istenmektedir⁴³.

Sorun, di er sicillere⁴⁴ yap,lm, gereken bildirim yap,lmamas, veya bildirimde yanl, l,k yap,lm, halinde ortaya ç,kacakt,r. Örne in, i letmenin tamam, üzerinde Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu^{na} göre rehin kurulmas, halinde bu rehinin T TRK m. 5/II hükmü uyar,nca Ticaret ve Esnaf Siciline bildirilmesi gerekmektedir. Di er sicillere yap,lacak bildirim amac,, rehin varl, ,ndan herkesin haberdar edilmesi ve bu yolla üçüncü ki iler in iyiniyet iddialar,n,n önlenmesidir. Görü ümüzce an,lan hükümler uyar,nca yap,lm, gereken bildirim yap,lmamas, veya bildirim yanl, yap,lm, sonuc, üçüncü ki iler in daha önce kurulmu rehinden haberi olmamas, veya siciller aras,ndaki uyumsuzluk sebebiyle do ru bilgi sahibi olmamalar, ve sonuç olarak iyiniyetli hak kazan,m,lar,n,n korunmas, olacakt,r.

6. Rehimli Ta ,n,r Üzerinde Birden Fazla Rehni Kurulmas,

T TRK m. 4/VII hükmünde rehimli ta ,n,r üzerinde birden fazla rehin kurulmas, yasaklanmam, , hatta rehne konu ta ,n,r varl, ,n alt veya art rehne konu edilmesi ile rehin verenin rehne konu ta ,n,r varl,k üzerindeki tasarruf yetkisini k,s,tlayan kay,tlar,n geçersizli i öngörülümü tür. Ayr,ca madde gerekçesinde⁴⁵ *öi Kanun kapsam,nda tesis edilen bir sözle me uyar,nca üzerinde rehin kurulan bir varl, ,n ikinci bir rehne konu edilebilmesine imkân sa lanmaktadır. Mal ve hizmet üretimini kesintiye u ratmamak amac,yla rehin verenin rehimli varl,k üzerindeki tasarruf haklar, korunmaktadır,ö denilmek suretiyle rehimli ta ,n,r üzerinde rehin verenin birden fazla rehin kurmas,na izin verilmi tir.*

Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu^{nda} iki türlü rehin kurma yöntemi düzenlenmi tir⁴⁶. Bunlardan ilki, ayn, ta ,n,r üzerinde derece belirtilmeksizin birden fazla rehni kurulmas,d,r. T TRK m. 11 hükmü uyar,nca, ayn, ta ,n,r varl,k üzerinde derece s,ras, belirtilmeksizin birden fazla rehin hakk, tesis edilmesi hâlinde alacakl,lar,n öncelik hakk,, rehni kurulma an,na göre belirlenir (*öilerleme sistemiö, TMK m. 948*)⁴⁷. Derece belirtilmesi hâlinde ise, derece s,ras, esas al,n,r. Sonraki s,rada yer alan rehimli alacakl,lara bo alan dereceye geçme hakk,

⁴² Ayr,nt,l, olarak bkz. GÖLE/AYDO AN, s. 40; KARAKILIÇ, Hasan: letmelerin Finansman Sa lama Arac, Olarak Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu Üzerine Bir De erlendirme, Uluslararası, ktisadi ve dari ncelemeler Dergisi, (16. Uluslararası, ktisadi ve dari ncelemeler Dergisi Özel Say,s,), Karadeniz Teknik Üniversitesi Be ikdüzü Meslek Yüksekokulu, Trabzon 2017, s. 42. Di er sicillere yap,lacak bildirim aleniyeti sa laya yönelik oldu u hakk,nda bkz. RE SO LU, Ticari letme Rehni, s. 20 vd.; ÜLGEN/HELVACI/KEND GELEN/KAYA/NOMER ERTAN, para. 461; ARKAN, s. 57.

⁴³ Sicillere yap,lacak bildirim ile siciller aras,nda i birli i ve bilgi ak, ,n,n sa lanmas, hedeflenmi tir. Bkz. GÖLE/AYDO AN, s. 40.

⁴⁴ S,nai Mülkiyet Kanunu uyar,nca tutulan Sicil, Gemi Sicili (*Türk Ticaret Kanunu m. 1015/I*), Türk Hava Arac, Sicili (*Türk Sivil Havac,l,k Kanunu m. 70*) gibi.

⁴⁵ Bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss418.pdf>. (Eri im Tarihi: 15.02.2019).

⁴⁶ Ayr,nt,l, bilgi için bkz. KIRCA, Çi dem: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehinde S,ra, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, Ankara 2018, s. 159 vd.

⁴⁷ Ayr,nt,l, bilgi için bkz. ANTALYA/ACAR, s. 139.

verilmesi hâlinde ilk sırada yer alan rehin alacaklısına, alacaklına, tamamen almadan bir sonraki rehin alacaklısına ödeme yapılmaz.

Bir diğer rehin kurma yönteminde ise, derecelere göre birden fazla rehin kurulmaktadır. Buna göre, rehlin sıralaması, güvence, tescilde belirtilen rehin tutar, ve derecesi ile sıralanır. Rehin, sırada kendisinden önce gelecek olan miktarın tescilde belirtilmesi kaydıyla ikinci veya daha sonraki derecede de kurulabilir. Bu halde TMK m. 871 ile m. 876'nın bu Kanuna aykır, olmayan hükümleri kâyasen uygulanır (T TRK m.10/I). Rehin sözleşmesinde sonraki sırada yer alan rehlinli alacaklılara boş alan dereceye geçme hakkı verilebilir. Rehin sözleşmesi dışında bir sözleşme ile bu hakkın tanınması, hâlinde sözleşmenin geçerliliği Sicile tescil edilmesine bağlıdır (T TRK m.10/II).

7. Lex Commissoria Yasa , Çerçevesinde Rehin Veren Tasarruflar,

Rehin veren kimsenin iradesi yalnızca borcun ifa edilmemesi halinde rehne konu şeyin satışına paraya çevrilmesine ve satış bedelinden rehlinli alacaklının tatmin edilmesine yöneliktir. TMK m. 873/II hükmünde borcun ödenmemesi halinde rehlinli tasarruflama, mülkiyetinin alacaklıya geçeceğine ilişkin sözleşme hükmünün geçersizliği düzenlenmiştir. Benzer şekilde TMK m. 949 hükmünde borcun ödenmemesi halinde rehlinli tasarruflama, mülkiyetinin alacaklıya geçmesini öngören sözleşme hükmü geçersiz kabul edilmiştir. Bu rehin konusu şeyin mülkiyetinin borcun ifa edilmemesi halinde rehlinli alacaklıya devri yasa , *ölex commissoria yasa* , ö olarak ifade edilmektedir⁴⁸.

Kural, rehin konusu şeyin mülkiyetinin rehlinli alacaklıya devri olmakla birlikte T TRK m. 14/ I hükmünde bu düzenleme dikkat çekmektedir:

öBu Kanun kapsamındaki borçlar, n süresinde ifa edilmemesi hâlinde alacaklı, a a ,daki yollara başvurabilir: a) Birinci derece alacaklı, ise icra dairesinden 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı, cra ve flas Kanununun 24 üncü maddesi uyarınca rehlinli tasarruflama, mülkiyetinin devrini talep edebilir. Bu halde icra dairesi, bu devri Sicile bildirir. Rehlinli tasarruflama, Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkras, uyarınca belirlenen de erinin, birinci derece alacaklının toplam alacaklından fazla olması, durumunda, aradaki fark miktarından, di er derecelerdeki alacaklılara kar ş, birinci derece alacaklı ile rehin veren müteselsilen sorumludur.ö

Anılan hüküm muaccel olan borcun ödenmesinde temerrüdün sonucu olarak düzenlenmiştir. Hüküm, rehlinli tasarruflama, mülkiyetinin geçmesi imkânın, öyasa ve önceden rehinli alacaklıya vermesi yönüyle *lex commissoria yasa* ,na istisna getirmektedir. *Lex commissoria yasa* ,nın amacı, borcun muaccel olması,ndan önce⁴⁹ mülkiyeti devir taahhütleri verilmesini önlemektir. T TRK m. 14 hükmünde de borçlunun temerrüde dü mesinden sonra mülkiyetin rehlinli alacaklıya devri öngörümü tür. Gerek bu imkânın yasa ile getirilmesi olması, gerekse arta kalan de erinin rehin verene iade edilecek olması, ve özellikle rehlinli tasarruflama, n objektif de er tespiti sonrası, devredilmesi göz önüne alındığında, nda *lex commissoria yasa* , ile önlenmek istenen *örehin verenin sömürülmesiö* durumunun burada gerçekleşmesi kabul edilebilir⁵⁰. Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu kapsamında kurulan rehlinlerde rehin konusunun objektif de er tespiti yapılmaz, (m.13) ve alacaklı, ancak bu de er üzerinden talepte bulunabilmesi sonucu bu tür kayıtlar *lex commissoria yasa* , ile engellenmek istenen rehin verenin zor durumda bırakılması, durumuna sebep vermeyecektir⁵¹.

⁴⁸ GÜRSOY/EREN/CANSEL, s. 1020-1021; HELVACI, İhan: Türk Medeni Kanununa Göre Lex Commissoria (Mürtehinin Merhununu Temellük) Yasa , İstanbul 1997, s. 10; O UZMAN/SEL Ç /OKTAY-ÖZDEMİR, para. 3684; SEROZAN, Rona: E ya Hukuku I, 3. Bas., Filiz Kitabevi, İstanbul 2014, para. 1519 vd.; S RMEN, Lale: E ya Hukuku, 6. Bas., Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara 2018, s. 746-747; ACAR, Rehin Hukuku, para. 189 vd.; AYAN, s. 281-282; AK PEK, Jale G./AKINTÜRK, Turgut/ATE Derya: E ya Hukuku, 2. Bas., Beta Yayınları, İstanbul 2018, s. 847; NOMER/ERGÜNE, para. 757 vd.

⁴⁹ HELVACI, s. 100-102; O UZMAN/SEL Ç /OKTAY-ÖZDEMİR, para. 3684; S RMEN, E ya, s. 674; ACAR, Rehin Hukuku, para. 192; ANTALYA/ACAR, s. 148; NOMER/ERGÜNE, para. 757 vd.; ERMAN, Hasan: E ya Hukuku Dersleri, 8. Bas., Der Yayınları, İstanbul 2018, s. 185.

⁵⁰ ANTALYA/ACAR, s. 149; kar ş. T MAMO LU, s. 41; ÖZ, Prof. Dr. iur. Merih Kemal Öma ş Arman, s. 175 vd.; TUNCER KAZANCI, s. 75-76.

⁵¹ ACAR, Rehin Hukuku, para. 189; ANTALYA/ACAR, s. 126, 127; bu konuda ayrıca 22/05/2018 tarihli Ticari lemlerde Rehin Hakkında Kurulması, ve Temerrüt Sonrası, Hakların Kullanılması, Hakkında Yönetmelikte De ğ iklilik Yapılması,na Dair Yönetmelik ile kaldırılan Kurulma Yönetmeliğ i m. 9/I, b. I hükmünde rehin sözleşmesinin zorunlu unsurları, aras,nda varsa temerrüt durumunda mülkiyeti devralma hakkının kullanılması, kayd, da sayılm, t.. Söz konusu Kurulma Yönetmeliğ i düzenlemesi ile henüz rehin sözleşmesinin akdedilmesi a mas,nda rehin konusu varlı ,n mülkiyetini talep etme hakkı, veya mülkiyeti devretme borcunun öngörülebilmesine olanak tanınm, t.. Özellikle anılan Yönetmelik düzenlemesi mülkiyetin devri kayıtların, rehin sözleşmesinin zorunlu unsurları, içerisinde sayılm, t.. Özellikle anılan Yönetmelik düzenlemesinin kararla t,r,labilmesine izin vermekteydi. Anılan Yönetmelik düzenlemesinin yürürlükte

8. Rehin Veren Tasarruflar, Sebebiyle Rehinli Alacaklı, Tazminat Talep Etme Hakkı,

Ta ,n,r üzerinde rehin hakkı, kurulmuş olmasının rehin verenin rehinli ta ,n,r üzerinde tasarruflarda bulunmamasına, ta ,n,r, devretmesine veya rehin hakkı, gibi başka bir hakla kayıtlamasına engel olmadıkça, belirtmek gerekir. Bu doğrultuda bu bağlamda rehin verenin tasarruflarda bulunamayacağı, hususu de il, rehin verenin rehinli ta ,n,r,n de erini düzenleyen tasarruflarda bulunmaması, halinde rehinli alacaklı, sahip olduğu haklar incelenecektir.

T TRK m. 12/V hükmü uyarınca, rehin veren, rehin konusu ta ,n,r varlıklarında erini rehin alacaklı, aleyhine azaltan tasarruflardan bulunursa bundan doğan zararlar, tazmin etmekle yükümlüdür. Anılan hükümde, de er düzenleme tehlikesinin bertaraf edilmesi için yapılan masrafların tazminine ilişkin T TRK m. 12/III hükmünden farklı olarak rehin verenin yapılmış olduğu tasarrufların sonucu rehinli alacaklı, sahip olduğu güvencenin azalması, ve bundan doğan zararın tazmini düzenlenmiştir. Burada bahsi geçen tazminat, güvencenin eksilen kısmının para olarak rehinli alacaklıya verilmesidir⁵².

Öte yandan, rehinli alacaklıya tazminat talep etme hakkı, doğanda başka güvence gösterilmesine veya eski hale iadeyi talep hakkına Ticari Hukuk Kanununda yer verilmemiştir⁵³, bu imkân Kurulma Yönetmeli m. 27/II, III'te tanımlanmıştır:

Rehinli ta ,n,r varlıklarında erinde düzenleme meydana gelmesi sebebiyle rehin alacaklı, alacağı için başka güvence göstermesini veya rehinli ta ,n,r varlıklarında erinin düzenleme tehlikesinin mevcut olması halinde de güvence isteyebilir. Yeterli güvence hâkim tarafından belirlenen süre içinde verilmediği takdirde rehin alacaklı, güvence eksikliği nedeniyle alacağı miktarındaki alacağı kısmının ödenmesini isteyebilir.

De er düzenleme ziyedinde kusuru olmadan meydana gelmesi sebebiyle rehin alacaklı, ancak ziyedin zarardan ötürü aldığı tazminat miktarını, alacağı ölçüsünde borçludan güvence vermesini veya kısmi ödeme yapmasını, isteyebilir. Bununla birlikte rehin alacaklı, de er düzenlemenin önlenmesi veya giderilmesi için gerekli önlemleri kendiliğinden alabilir. Rehin alacaklı, bu amaçla yaptığı masrafları, harcama tutarını, kadar rehinli ta ,n,r varlıklarında erinde tescile gerek olmaksızın ve tescil edilmiş olan diğer yüklerden önce gelen bir rehin hakkına sahip olur. Malik, bu masraflardan ki isel olarak sorumlu değildir. Bu konuda TMK m. 54'nin bu Kanun ve Borçlar Kanununun genel nitelikli hükümleri, uygun düzenleme ölçüsünde tüm özel hukuk ilki kilerine uygulanır.ö hükmü ile yetinilerek söz konusu talepler genel hükümlere tabi olunacakken, konuya ilişkin benzer düzenlemenin Kurulma Yönetmeli içinde konulmamasına esasen gerek bulunmamaktadır. Zaten TMK m. 866 hükmünde de ta ,n,maz rehininde ta ,n,maz,n de erinde düzenleme meydana gelmesi sebebiyle rehinli alacaklıya alacağı için güvence gösterilmesini veya rehne konu ta ,n,maz,n eski hale getirilmesini talep etme imkânı, düzenlenmiştir. Dolayısıyla Kurulma Yönetmeli m. 27/II uyarınca tanımlanmış olsaydı, dahi ta ,n,maz rehinine ilişkin TMK m. 866 hükmünün uygulanması, sonucu (T TRK m.18) rehinli ta ,n,maz,n de erinde düzenleme meydana gelmesi sebebiyle rehinli alacaklıya alacağı için güvence gösterilmesini veya rehne konu ta ,n,maz,n eski hale getirilmesini talep etme imkanı, Ticari Hukuk Kanununda Rehin Kanunu kapsamında kurulacak rehin için de tanımlanması gerekecekti⁵⁴.

IV. REHNE KONUSUNDA ALACAKLI İN ÜÇÜNCÜ KİŞİYE DEVR

Çalışmamızın konumuz açısından incelenmesi gereken bir diğer husus, rehinle teminat altına alınan alacaklı devridir. T TRK m. 12/VI hükmünün *Rehin veren, rehinli ta ,n,r varlıklarında erini düzenleme ile alacağı devrini Sicile tescil ettirmekle yükümlüdür.ö* ekindeki düzenlemesiyle rehne konu alacaklı devrinin yasaklanmadıkça, yalnızca alacaklı devri halinde bildirim yükümlülüğünün doğduğu görüyoruz. Buna göre, rehinli alacaklı devri durumunda rehin veren ve rehinli alacaklı devralan kişi alacaklı devrini sicile bildirmekle yükümlüdür. Aksi halde rehinli alacaklı devrinin sicile tescil ettirilmemesi halinde idari para cezası, yaptırım, gündeme gelecektir (T TRK m.16/I,

olduğu dönem için mülkiyet devrinin kararlarla tanımlandığı, zaman dilimi açısından bakıldığında bu tür kayıtların lex commissoria yasa çerçevesinde geçersiz olmaları gerektiği söylenebilir. Bkz. ANTALYA/ACAR, s. 149.

⁵² ANTALYA/ACAR, s. 165.

⁵³ Karar mülga T TRK m. 11.

⁵⁴ Bu yönde bkz. RE SOĞLU, Seza: Menkul Potansiyel Teslimsiz Menkul Rehni, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Basımevi, Ankara 1965, s. 7.

ç)⁵⁵. Rehinli alaca ,n devrinden borçlunun haberdar edilmesi zorunlulu u ise, kanunda öngörülmemi tir.

Alaca ,n devrinin sicile bildirilmemesinin ve dolay,s,yla rehin verenin alaca ,n devredildi inden haberdar olmamas,n,n rehinle teminat alt,na al,nan alaca a etkisi ise, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu^{nda} aç,kça düzenlenmemi tir. TBK m. 186 hükmüne göre, alaca ,n devredildi i devreden veya devralan taraf,ndan borçluya bildirilmemi se, önceki alacakl,ya ifade bulunan borçlu borcundan kurtulur. Acaba sicile bildirilmeyen alaca ,n devri kar ,s,nda önceki rehin alacakl,s,na ifade bulunan rehin verenin borcundan kurtuldu u kabul edilmeli midir? Sicile tescil edilen hususlar,n aleni oldu u yönündeki T TRK m. 2/I b. k, 8/II ve Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 17/II düzenlemeleri do rultusunda bu soruya *öalaca ,n devri sicile bildirilmi se art,k rehin verenin alaca ,ndan haberdar olmad, , yolundaki iddias, dinlenmeyecektir (bkz. T TRK m. 9/I), önceki rehin alacakl,s,na ifade bulunan rehin veren borcundan sorumlu olmaya devam ederö* ekinde cevap vermek mümkündür. Yöneltilen soru bu ekinde cevaplandı ,nda art,k rehin veren, borcunu ifadan önce rehne konu alaca ,n bir ba kas,na devredilip devredilmedi ini inceleme külfeti alt,nda olacaktır,r. Fakat bu noktada rehin verenin ifadan önce sicili inceleme külfeti alt,nda olmas,n,n ticaret hayat,n,n gereklilikleriyle (*h,zl, ve güvenli i lem yapabilme*) ba da mayaca , ele tirisi makul görülebilir⁵⁶. Bu sonucu amaçsal yorum ilkeleriyle yorumlayacak olursak, aleniyetin sa lanmas, konusunda düzenlenmi T TRK m. 2/I b. k, 8/II ve Rehinli Ta ,n,r Sicili Yönetmeli i m. 17/II hükümleriyle sicilin yaln,zca aç,klay,c, nitelikte oldu undan bu yönde külfet getirdi ini söyleyebiliriz⁵⁷. Yukar,da ele ald, ,m,z T TRK m. 7/son f,kran,n *öBir ta ,n,r,n rehinli oldu unu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen iyiniyetli üçüncü ki inin iyiniyeti korunur.ö* ekindeki hükmü kar ,s,nda art,k Rehinli Ta ,n,r Siciliⁱⁿⁱⁿ tapu siciline benzer ekinde aç,kl, , sa lad, , (*TMK m.1020*) ve iyiniyetle ayni hak edinmeyi ortadan kald,rd, , (*TMK m.1023*) söylenemez⁵⁸.

Ek olarak, alaca ,n devrinde alaca , devralan,n hukuki durumu hakk,nda da tespitte bulunmak gerekir. TBK m. 189/I hükmünün *öAlaca ,n devri ile devreden ki ili ine özgü olanlar d, ,ndaki öncelik haklar, ve ba l, haklar da devralana geçer.ö* ekindeki düzenlemesi kar ,s,nda alaca ,n devri ile kural olarak ba l, hak niteli indeki rehin hakk, da devredilmi olacaktır,r. Öte yandan ipote e ili kin TMK m. 891 hükmünde alaca ,n devrinin ipotek hakk,n,n sahibinin de i mesine yol açt, , düzenlenmi tir. T TRK m. 18 hükmüne göre, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu^{nda} hüküm bulunmayan hallerde Türk Medeni Kanunu^{nun} ta ,nmaz rehline ili kin hükümleri k,yasen uygulanacaktır,r. An,lan hükümler çerçevesinde alaca ,n devri ticari i lemlerde ta ,n,r rehlinin sona ermesine sebep olmayacak, alaca , devralan üçüncü ki i rehin hakk,n, ba l, hak olarak kazanacaktır,r⁵⁹. Bu ba lamda rehinli alaca , devralan ki inin Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu ve Kurulma Yönetmeli ⁱⁿⁱⁿ ilgili maddelerinde say,lan ki iler olmamas,n,n rehinden yararlanmas,na engel olmad, ,n,, rehine taraf olabilecek ki iler bak,m,ndan yap,lan say,m,n rehlin kurulu a amas,na ili kin oldu unu da belirtmek gerekir (*bkz. T TRK m. 3; Kurulma Yönetmeli i m. 10/ III, IV*)⁶⁰.

V. SONUÇ

Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu kapsam,nda kurulacak rehin hakk,nda özellikle üzerinde durulmas, gereken, rehinli mal, kullanmaya ve bu yolla ihtiyaç duydu u nakdi elde etmeye devam eden rehin verenin rehin konusu üzerinde tasarrufta bulunmas,na aç,kça izin verilmi olmas,d,r (*T TRK m. 4/VII, m.12/VI*).

7099 say,l, Kanun m. 29 ile de i en T TRK m. 7/III hükmü, bir ta ,n,r,n rehinli oldu unu bilmeyen veya bilmesi gerekmeyen üçüncü ki inin iyiniyetinin korunmas,na ili kindir. Öte yandan T TRK m. 8/I hükmünde rehin hakk,n,n *öüçüncü ki ilere kar , hüküm ifade etmesiö*nden bahsedilmi ve m. 9/I hükmünde hakk,n tescille birlikte üçüncü ki ilere kar , hüküm ifade edece i düzenlenmi tir. An,lan hükümlerde geçen *öüçüncü ki ilere kar , hüküm ifade etme (ileri sürülebilme)ö* ifadesi üçüncü ki ilerin kendilerine kar , sonuç do urmaya ba layan sicil kay,tlar,n,

⁵⁵ Sicilden habersiz olan alaca , devralan,n idari para cezas,na çarpt,r,lmas,n,n yerinde olmad, , hakk,nda bkz. GÖLE/AYDO AN, s. 43.

⁵⁶ Konu hakk,nda ele tiri ve tespitler için bkz. ÇEK N, s. 497- 498.

⁵⁷ Sicile yap,lacak tescilin gerekli aleniyeti sa lad, , yönünde kar . AYAN, s. 272-273.

⁵⁸ Bkz. *öSicile Tescil Zorunlulu u ve Sicilin Hükmüö* ba l, , alt,ndaki aç,klamalar.

⁵⁹ Ayn, yönde bkz. RE SO LU, Ticari letme Rehni, s. 14; ARKAN, s. 53; T MAMO LU, s. 43.

⁶⁰ ARKAN, s. 53; AYTAÇ, Zühtü: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kapsam,nda Taraflar, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, Ankara 2018, s. 111.

bilmediklerine dair iddialar, n, n dinlenmeyece i ekinde yorumlanabilir. Buna göre rehinli ta , n, r, n bir ba kas, na devri veya ta , n, r, n bir ba kas, lehine bir s, n, rl, aynı hakla kay, tlanmas, halinde dahi mevcut rehin hakk, n, n sona ermeyecektir. Ayr, ca yeni hak sahibi rehlin paraya çevrilmesi talebine ve sonuçlar, na katlanmak zorundadır. An, lan hükümler yan, nda T TRK m. 16 hükmü uyar, nca, ta , n, r, rehin yüklü olarak devralan ki i borcu ödemekle yükümlü olup, borcu ödememesi halinde rehinli varl, , n mülkiyetini devretmek zorundadır. Aksi halde ta , n, r, rehin yüklü olarak devralan ki i hakk, nda adli para cezas, uygulan, r. Öte yandan Kurulma Yönetmeli i m. 28øde TMK m. 888 hükmü ile paralel ekilde rehinli ta , n, r varl, , n mülkiyetinin veya zilyetli inin devrinin, aksi kararlar, t, r, lm, , olmad, kça, borçlunun sorumlulu unda ve güvencede bir de i iklik meydana getirmeyece i; mülkiyetin devredilmesi halinde yeni malik borcu yükledi i takdirde rehin alacakl, s,, kendisine ba vurma hakk, n, sakl, tuttu unu bir y, l içinde yaz, l, olarak önceki borçluya bildirmezse, borçlunun borcundan kurtulaca , düzenlenmi tir. An, lan hükümleri üçüncü ki ilerin iyiniyetli hak kazan, mlar, yla ba lant, l, olarak yapt, , m, z ösicili inceleme yükümlülü ünün bulunmad, , ö tespitimiz ile de erlendirdi imizde sicili inceleme zorunlulu u bulunmayan, rehin hakk, ndan habersiz iyiniyetli üçüncü ki ileri rehinli ta , n, r, devrald, ktan sonra rehinle teminat alt, na al, nm, borcu ödemek ve hatta borcun ödenmemesi halinde ta , n, r, n mülkiyetini devretme yükümlülü ü alt, na sokmak Ticari lemlerde Ta , n, r Rehni Kanunu nun üçüncü ki ilerin iyiniyetli hak kazan, mlar, na ili kin T TRK m. 7/III hükmü düzenlemesi kar , s, nda da tutarl, olmayacaktır. T TRK m. 16 hükmü, T TRK m. 7/III hükmü ile birlikte ele al, nd, , nda özellikle i letmenin münferit unsurlar, üzerinde Ticari lemlerde Ta , n, r Rehni Kanunu kapsam, nda rehin kurulduktan sonra rehne konu bu unsurlar üzerinde rehin hakk, ndan habersiz iyiniyetli üçüncü ki ilerin kazan, mlar, n, n tam olarak korunmas, ndan zaten bahsedilemeyecektir. Bu durum kar , s, nda T TRK ile amaçlanan teslimsiz sicilli rehin ile kredi teminini kolayla tırma amac, ndan uzakla , lm, olacaktır.

Sonuç olarak, Türk Medeni Kanunu nun teslim ba l, ta , n, r rehni düzenlemesinin ticari hayat, n gereklerine uymamas, sebebiyle ticari i letmeye dahil ta , n, r unsurlar üzerinde teslim ba l, olmaks, z, n rehin hakk, kurulabilmesi olumlu kar , lanmal, d, r. Ku kusuz bu yolla ticari hayat, n gerektirdi i pratiklik ve ticari faaliyetlerin devaml, l, , daha kolay sa lanabilecektir. Kanunun mevcut düzenlemesi ile sicil aleniyeti sa layamamakta ve sicilin yaln, zca aç, klay, c, i levi bulunmaktadır. Bunun yan, nda Rehlinli Ta , n, r Sicili nin tapu kütü undeki tescilin olumlu hükmüyle (TMK m. 1023) benzer ekilde olumlu hükmü yoktur. Bu sonuçla iyiniyetli üçüncü ki ilerin rehin konusu ta , n, r üzerinde mülkiyet hakk, kazan, mlar, n, n korunmas, gerekir. Buna kar , l, k rehinli mal, iktisap eden üçüncü ki inin rehne konu borcu ödemek zorunda olmas, n, ve borcu ödememesi halinde ta , n, r, n mülkiyetini devretmek zorunda olmas, n, düzenleyen T TRK m. 16 hükmünün düzenlemesi dikkate al, nd, , nda kanun koyucunun ele tirilere konu hükümlerde yeniden düzenleme yapmas, gerekti i söylenebilir. Konumuz kapsam, nda dikkat edilmesi gereken bir di er nokta, rehne konu alaca , n üçüncü ki iye devridir. Rehne konu alaca , n devrinin sicile bildirilmemesi durumunda art, k rehin verenin alaca , ndan haberdar olmad, , yolundaki iddias, dinlenmeyecek (bkz. T TRK m. 9/I), önceki rehin alacakl, s, na ifada bulunan rehin veren borcundan sorumlu olmaya devam edecektir. Bu halde rehin veren borcunu ifadan önce rehne konu alaca , n bir ba kas, na devredilip devredilmedi ini inceleme külfeti alt, nda olacaktır. Ancak rehin verenin ifadan önce sicili inceleme külfeti alt, nda olmas, n, n ticaret hayat, n, n gereklilikleriyle (h, zl, ve güvenli i lem yapabilme) ne derecede ba da aca , sorgulanmaya aç, kt, r. Özetle mevcut düzenlemelerle çal, mam, za konu teslimsiz sicilli ta , n, r rehninden beklenen faydan, n tam olarak sa lanamayaca , görü ündeyiz.

KAYNAKÇA

- ACAR, Faruk: Rehin Hukuku Dersleri, 2. Bas., Vedat Kitapç, l, k, stanbul 2017. (Rehin Hukuku)
- ACAR, Faruk: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Bak,m,ndan Rehin Alan,n ve Rehin Veren Hak ve Yükümlülüklerine K,sa Bir Bak, , Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, Ankara 2018, s. 191-198.
- AK PEK, Jale G./AKINTÜRK, Turgut/ATE Derya: E ya Hukuku, 2. Bas., Beta Yay,nc,l,k, stanbul 2018.
- ALTORFER, Peter: Die Mobiliarhypothek, Ein Beitrag zur Reform des Fahrnispfandrechts (Zürcher Studien zum Privatrecht), Schulthess, Zürich 1981.
- ANTALYA, O. Gökhan/ACAR, Faruk: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni (6750 say,l, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu Çerçevesinde İlk Tespitler), 2. Bas., Aristo Yay,nevi, stanbul 2017.
- ARKAN, Sabih: Ticari letme Hukuku, 24. Bas., Banka ve Ticaret Hukuku Ara t,rma Enstitüsü, Ankara 2018.
- AYAN, Mehmet: E ya Hukuku III, S,n,rl, Ayni Haklar, 8. Bas., Seçkin Yay,nc,l,k, Ankara 2017.
- AYTAÇ, Zühtü: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kapsam,nda Taraflar, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, Ankara 2018, s. 85-114.
- BAHT YAR, Mehmet: Ticari letme Hukuku, 1. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, stanbul 2018.
- ÇEK N, Mesut S.: Das neue türkische Gesetz über Mobiliarpfandrechte bei Handelsgeschäften, Recht der Internationalen Wirtschaft, Heft: 08, 2017, s. 493-501.
- DAVRAN, Bülent: Rehin Hukuku Dersleri, stanbul Üniversitesi Fakülteler Matbaas,, stanbul 1972.
- DAVRAN, Bülent: Teslim artl, Menkul Rehni- Sicilli Menkul Rehni, Ticaret ve Banka Hukuku Haftas, (27 Nisan- 3 May,s 1959), Banka ve Ticaret Hukuku Ara t,rma Enstitüsü, Ankara 1960.
- ERDEM, H. Ercüment: Ticari letme Rehninde Güncel Sorunlar, Bankac,lar Dergisi, Say, 76, stanbul 2011, s. 42-60.
- ERGÜNE, Serkan: Hukukumuzda Ta ,n,r Rehninin, Özellikle Teslime Ba l, Ta ,n,r Rehninin Kurulu u, 1. Bas., Filiz Kitabevi, stanbul 2002.
- ERGÜNE, Mehmet Serkan: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehninin Kurulu u, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, Ankara 2018, s. 117-124. (Sempozyum)
- ERMAN, Hasan: E ya Hukuku Dersleri, 8. Bas., Der Yay,nlar,, stanbul 2018.
- GÜMÜ , Mustafa Alper: 6570 Say,l, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu Bak,m,ndan Temerrüt Sonras, Haklar, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Seçkin Yay,nc,l,k, Ankara 2018, s.199-225.
- GÖLE, Celal/AYDO AN, Gökhan: öTicari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunuönun Ticaret Hukuku Aç,s,ndan De erlendirilmesi, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Mart 2017, Cilt 33, Say, 1, Ankara 2017, s. 5-51.
- GRAHAM-SIEGENTHALER, Barbara: 100 Jahre Schweizerisches ZGB, 80 Jahre Türkisches ZGB, Peter BREITSCHMID/Tugrul ANSAY (Hrsg.), Sachenrecht: Prinzipien des Sachenrechts und Kreditsicherung durch dingliche Rechte, Berliner Wiss.-Verl., Berlin 2008, s. 93-102.
- GÜRPINAR, Damla: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehninin Teslime Ba l, Ta ,n,r Rehni Kurallar,ndan Ayr,lan Yönleri, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 19, Say, 1, zmir 2017, s. 111-159.
- GÜRSOY, Kemal/EREN, Fikret /CANSEL, Erol: Türk E ya Hukuku, 2. Bas., Ankara Üniversitesi Bas,mevi, Ankara 1984.
- HAMAMCIO LU, Esra/KARAMANLIO LU, Argun: 6750 Say,l, T,car, lemlerde Ta ,n,r Rehn, Kanunuöna l, k,n Baz, Tesp,tlar, Yed,tepe Ün,vers,tes, Hukuk Fakültes, Derg,s,, Özel Say,: Yed,tepe Ün,vers,tes, Hukuk Fakültes,ön,n Kurulu unun 20. Y,l, Arma an,, Cilt 2, stanbul 2016, s. 95-138.
- HASIRCI, Hakan: 6750 Say,l, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunuönda 7099 Say,l, Kanun ile Yap,lan De i iklikler Çerçevesinde cra ve flas Hukuku ile lgili Ortaya Ç,kmas, Muhtemel Sorunlar, Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi, Cilt: 35, Say,:1, Mart 2019, s. 189-211.
- HELVACI, lhan: Türk Medeni Kanununa Göre Lex Commissoria (Mürtehinin Merhununu Temellük) Yasa ,, stanbul 1997.
- HONSELL, Heinrich/VOGT, Nedim Peter/GEISER, Thomas (Hrsg.): Basler Kommentar, Zivilgesetzbuch II, Art. 457- 977 ZGB, Art. 1-61 SchlT ZGB, 5. Aufl., Schulthess, Basel 2015.
- KAHRAMAN, Zafer: Kar ,la t,rmal, Hukukta Borcun D, Üstlenilmesi (Borcun Nakli), 1. Bas., Vedat Kitapç,l,k, stanbul 2013.
- KAHRAMAN, Zafer: Ticari letmenin Devrinde Aktif ve Pasiflerin ntikali, Prof. Dr. Özer Seliçi'nin An,s,na Arma an, Bahçe ehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 11, Say, 145ó 146, Eylül - Ekim 2016, s. 587-630.
- KARAKILIÇ, Hasan: letmelerin Finansman Sa lama Arac, Olarak Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu Üzerine Bir De erlendirme, Uluslararası, ktisadi ve dari ncelemeler Dergisi, (16. Uluslararası, ktisadi ve dari ncelemeler Dergisi Özel Say,s,), Karadeniz Teknik

- Üniversitesi Be ikdüzü Meslek Yüksekokulu, Trabzon 2017, s. 37-47.
- KIRCA, Çi dem: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehninde S,ra, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, Ankara 2018, s. 159-179.
- NOMER, Haluk Nami/ERGÜNE, Mehmet Serkan: E ya Hukuku, Zilyetlik, Tapu Sicili, Rehin Haklar., Payl, Mülkiyet, 5. Bas., On ki Levha Yay,nc,l,k, stanbul 2017.
- OFTINGER Karl/BÄR Rolf: Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Band IV/2c - Das Sachenrecht, Das Fahrnispfand, Art. 884-918 ZGB, 3. Aufl., Zürich 1981.
- O UZMAN, M. Kemal/ÖZ: Turgut, Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, Cilt 2, 12. Bas., Vedat Kitapç,l,k, stanbul 2016.
- O UZMAN, M. Kemal/SEL Ç , Özer/OKTAY-ÖZDEM R, Saibe: E ya Hukuku, 21. Bas., Filiz Kitabevi, stanbul 2018.
- ÖZ, Turgut: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu, Prof. Dr. iur. Merih Kemal Oma øa Arma an, stanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Özel Say.), Cilt 3, 1. Bas., Seçkin Yay,nc,l,k, Ankara 2017, s. 151-186. (Prof. Dr. iur. Merih Kemal Oma øa Arma an)
- ÖZ, Turgut: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanununa Göre Rehinli Mal,n Birle mesi ve Kar, mas, (Kanundaki Önemli De i ikliklerle Birlikte), Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Seçkin Yay,nc,l,k, Ankara 2018, s. 125-139.
- ÖZCAN, Didem: Borcun Üstlenilmesi, 1. Bas., On ki Levha Yay,nc,l,k, stanbul 2017.
- POROY, Reha /YASAMAN, Hamdi: Ticari letme Hukuku, 17. Bas., Vedat Kitapç,l,k, stanbul 2018.
- RE SO LU, Seza: Menkul pote i öTeslimsiz Menkul Rehniö, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Bas,mevi, Ankara 1965. (Menkul pote i)
- RE SO LU, Seza: Ticari letme Rehni ve Uygulamada Ortaya Ç,kan Sorunlar, lk-San Matbaas,, Ankara 1977. (Ticari letme Rehni)
- SEROZAN, Rona: E ya Hukuku I, 3. Bas., Filiz Kitabevi, stanbul 2014.
- S RMEN, Lale: E ya Hukuku, 6. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, Ankara 2018. (E ya)
- S RMEN, Lale: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehninin Düzenleni Biçimi, Niteli i ve Rehne Hakim Olan lkeler, Bilkent Hukuk Fakültesi, Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehne Sempozyumu- 16 ubat 2018, 1. Bas., Yetkin Hukuk Yay,nlar,, Ankara 2018, s. 21-52. (Sempozyum)
- T MAMO LU, Ba ak: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu Üzerine Bir nceleme, Banka ve Ticaret Hukuku Ara tırmalar, Enstitüsü, Ankara 2017.
- TUNCER KAZANCI, dil: Ticari lemlerde Ta ,n,r Rehni Kanunu Kapsam,nda Kurulan Rehinlerde Rehinli Alacakl,n,n Tatmin Edilmesi, nönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 10(1) 2019, s. 73-86.
- ÜLGEN, Hüseyin /HELVACI, Mehmet/KEND GELEN, Abuzer/KAYA, Arslan/NOMER ERTAN, N. Füsün: Ticari letme Hukuku, 5. Bas., On ki Levha Yay,nc,l,k, stanbul 2015.
- ZEVKL LER Ayd,n/GÖKYAYLA K. Emre: Borçlar Hukuku, Özel Borç li kileri, 18. Bas., Turhan Kitabevi, Ankara 2018.
- ZOBL, Dieter/THURNHERR, Christoph: Berner Kommentar, Systematischer Teil und Art. 884-887 ZGB, Das Sachenrecht, Die beschränkten dinglichen Rechte, Das Fahrnispfand, Staempfli Verlag, Bern 2010.